

ΚΕΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

« Οὐκ ἀρνησόμεθά σε ...

Φίλη Ὁρθοδοξία... »

15) ΜΕΡΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΗΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. φδλ. 579—580

Ἔτος ΚΑ΄.

15 Δεκεμβρίου 1969 (Π.Ο.Η.)

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 2

Τηλ. 628.280

Γραφεία Κάνιγγος 32— Ἀθήναι Τ. 147

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

**Πρὸ τὰς αὐτῶν Παναγιότητος καὶ τὰς αὐτῶν Μακαριότητος
τούς Προκαθήμενους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας, Ἀρχιεπισκόπους καὶ Ἐπισκόπους.**

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας μᾶς παρήγγειλαν νὰ διατηρήσωμεν τὴν Ἀλήθειαν τῆς Ὁρθοδοξίας ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ. Διδάσκων δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τοὺς Ἀποστόλους Του νὰ διατηροῦσιν ἄθικτον κάθε ἰώτα καὶ κάθε κεφαλαίον τοῦ Θεοῦ Νόμου εἶπεν: «ὡς ἐὰν οἶν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. ε' 19). Ἀπέστειλεν, λοιπόν, τοὺς Ἀποστόλους Του νὰ διδάξουν εἰς πάντα τὰ ἔθνη τὴν καθαρὰν καὶ ἀγνὴν μορφήν τῆς διδασκαλίας, ἣν ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτούς. Τὸ δὲ καθήκον τοῦτο παρεδόθη εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐπισκόπους ὡς διαδόχους τῶν Ἀποστόλων. Ἐδιδάχθημεν ἐλπίσιν νὰ πράξωμεν τοῦτο καὶ ὑπὸ τοῦ Δογματικοῦ Ὁροῦ τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὁ ὁποῖος λέγει: «ἀπώσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐγγράφως ἢ ἀγράφως τεθεσπισμένας ἡμῖν παραδόσεις ἀκαινοτομήτως φυ-

λάττομεν». Καὶ οἱ Ἅγιοι Πατέρες τῆς Συνόδου ταύτης προσέθεσαν εἰς τὸν πρῶτον τὸν κανόνα: «τοῖς τὴν Ἱερατικὴν λαχοῦσιν ἀξίαν, μαρτυρία τε καὶ κατορθώματα αἱ τῶν κανονικῶν διατάξεων εἰσιν ὑποτυπώσεις, ἃς ἀσμένως δεχόμενοι μετὰ τοῦ θεοφάντορος Δαυὶδ ἄδομεν πρὸς τὸν Δεσπότην Θεὸν λέγοντες, «ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην ὡς ἐλπίαν τὴν πλοῦτιν, καὶ ἐνετείλω δικαιωσύνην τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα συνέτισόν με καὶ ζήσομαι». Καὶ εἰ εἰς τὸν αἰῶνα ἡ προφητικὴ φωνὴ ἐντέλλεται ἡμῖν φυλάττειν τὰ μαρτύρια τοῦ Θεοῦ, καὶ ζῆν ἐν αὐτοῖς, δηλὸν ὅτι ἀκράδαντα καὶ ἀσάλευτα διαμένουσιν».

Καθ' εἰς ἐξ ἡμῶν ἐνόησεν ὑπόσχεται κατὰ τὴν χειροτονίαν του ὅτι θὰ βιώσῃ τὴν πίστιν μας καὶ ὅτι θὰ ὑπακούῃ εἰς τοὺς κανόνας τῶν Ἁγίων Πατέρων, δίδων ὑπόσχεσιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅτι θὰ διατηρήσῃ τὴν Ὁρθοδοξίαν ἄθικτον ἀπὸ τοὺς πειρασμούς.

καὶ τὰς πλάνας ποὺ διεισδύουν εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐάν πειρασμός τις ἐμφανισθῇ εἰς τὴν ποιμνὴν μᾶς καὶ μόνως Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἡ θεραπεία του δύναιται νὰ εὗρεθῇ ἐν τῇ ἰδίᾳ ποιμνῇ. Ἀλλ' ἐάν συγκεκριμένο τι κακὸ διεισδύσῃ εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας μας, τότε τὸ τοιοῦτον γίνεται ὑπόθεσις κινούσα τὸ ἐνδιαφέρον ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἐπισκόπων. Καὶ τίς ἐξ ἡμῶν δύναται νὰ διατηρήσῃ σιωπὴν βλέποντας πολλοὺς τῶν ἀδελφῶν ἐπισκόπων ταπτοχρόνως συμβαδίζοντας ἀτραπὸν ὁδηγοῦσαν καὶ αὐτοὺς καὶ τὸ ποιμνίον των πρὸς καταστρεπτικὸν κρημινὸν ἐνεκα τῆς ἐν ἀγνοίᾳ των ἀπολείας τῆς Ὁρθοδοξίας;

Δυνάμεθα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ εἰπώμεν ὅτι ἡ ταπεινοφροσύνη μᾶς ἀπαγορεύει νὰ διατηρήσωμεν σιωπὴν; Πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἀδιακρίσιαν ἡμῶν νὰ συμβουλευώμεν τοὺς ἄλλους διαδόχους τῶν Ἀποστόλων, τινὲς τῶν ὁποίων κατέχουν τοὺς ἀρχαιοτέρους καὶ πλέον διακεκομένους θρόνους; Ἀλλ' ἡ Ὁρθοδοξία πιστεύει, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Χάριν, εἰς τὴν ἰσότητά ὅλων τῶν ἐπισκόπων, καὶ διακρίνει μεταξὺ αὐτῶν ὅσον ἀφορᾷ τοὺς τίτλους τιμῆς.

Εἶναι δυνατόν νὰ μένωμεν ἱκανοποιημένοι μὲ τὸ γεγονός ὅτι ἐκάστη Ἐκκλησία εἶναι ὑπεύθυνος δι' ἑαυτήν; Ἀλλὰ τί συμβαίνει τότε, ὅταν συγκλονιστικὰ διὰ τοὺς πιστοὺς δηλώσεις γίνονται ἐξ ὀνόματος ἀπάσης τῆς Ἐκκλησίας, καὶ συνεπῶς εἰς τὰς δηλώσεις αὐτάς συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ ἡμέτερον ὄνομα ἐν καὶ οὐδένα ἐξουσιοδοτήσαμε νὰ τὸ χρησιμοποίησῃ.

Ἐπὶ τότε ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ὅτι ὑπάρχουν περιπτώσεις «καθ' ὅς ἡ ἀλήθεια προοιδαται ἀκόμη καὶ διὰ τῆς σιωπῆς». Καὶ δὲν θὰ προοιδαμὴν τὴν ἀλήθειαν, ἂν παρατηρήσαντες παρεκτροπὴν τινα ἐκ τῆς ἀληθείας, διτηρήσωμεν ἀπλῶς σιωπὴν, πράγμα πάντοτε εὐκολότερον καὶ ἀσφαλέστερον παρὰ τὸ διαμαρτυρεσθαι;

Ἐν τούτοις παρατηροῦμεν, ὅτι οὐδεὶς τῶν κατεχόντων ἄνωτέραν ἡμῶν θέσιν ὑφάνει τὴν φωνὴν του καὶ τὸ γεγονός τοῦτο μᾶς ἐξαναγκάζει νὰ διαμαρτυρηθῶμεν μῆκος ἐν τῇ Κρίσει κατακριθῶμεν ἔχοντες ἤδη τὸν ἀπειλοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν κίνδυνον καὶ μὴ σημνάντες τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου διὰ τοὺς ἐπισκόπους τῆς.

Ὡς πρὸς τοῦτο ἔχομεν ἤδη ἀποσανθῇ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Παναγιότητά τὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν καὶ τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς Τάκωβον ἐκφράζοντες τὴν λύπην καὶ τὴν ἀνησυχίαν ἡμῶν διὰ τὰς οἰκουμενικὰς τὸν ἐνεργείας, κατὰ τὰς ὁποίας τὰ πρωτοτόκια τῆς Ἐκκλησίας ποιοῦνται ἀντὶ πινυκίου φακῆς εἰς ἀντάλλαγμα ἐπαίνον τοῦ κόσμου τούτου. Ἀλλ' ἡ τηρηθεῖσα στάσις πλὴν τῶν Ὁρθόδοξων ἀντιπροσώπων εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν Οὐνιάαν ἔτι περιοσώτερον δξάνει τὴν ἀνησυχίαν τῶν ζηλωτῶν τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ ἐξαναγκάζομεθα νὰ γνωστοποιήσωμεν

τὴν λύπην καὶ τὴν σύγχυσιν ἡμῶν εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς Ὁρθόδοξους Ἐπισκόπους.

Ἵσως ἐρωτηθῶμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο διατί γράφομεν περὶ τῆς συνελεύσεως ἐκείνης μόνον τώρα, περίπου ἓνα ἔτος μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς. Ἀπαντῶμεν ὅτι δὲν εἴχομεν παρατηρητὰς εἰς τὴν Συνέλευσιν αὐτήν, τοιοῦτοτρόπως αἱ περὶ αὐτῆς πληροφορίες μας προήρχοντο μόνον ἐκ τοῦ τύπου, ἡ ἀκρίβεια τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι πάντοτε βάσιμος. Ὅθεν ἀνεμέναμεν τὴν ἐπίσημον ἐκδοσὴν τῶν πεπραγμένων τῆς Συνελεύσεως καὶ κατόπιν ἐπισταμένης μελέτης τῶν ἐθεωρησάμεν ἐπιτακτικῶν ἡμῶν καθήκων, ὅπως ἀπευθύνωμεν τὴν παρούσαν ἐπιστολὴν πρὸς ἅπαντας τοὺς Ὁρθόδοξους ἐπισκόπους, οὓς Κύριος ὁ Θεὸς ὥρισεν διὰ τὴν διαπομπήν τῆς ἐπὶ γῆς Ἐκκλησίας Του.

Ἡ ἐπίσημος ἐκθεσις τῆς ἐν Οὐνιάα Συνελεύσεως μᾶς συνετάραξε μεγάλως. Διότι ἀπ' αὐτὴν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν σαφέστερον τώρα ἀπὸ ποτὲ ἄλλοτε πόσον ἡ πλάνη τοῦ οἰκουμενισμοῦ ἐπιτυγχάνει τὴν ἐπίσημον ἐγκρίσιν πολλῶν τῶν Ἐκκλησιῶν μας.

Μετὰ τὰ πρῶτα θέματα τῆς διοργανώσεως τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως πολλὰ τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ἀκολουθοῦσαι τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ἤρχισαν νὰ συμμετέχουν εἰς τὰς συνεδριάσεις των. Τότε οὐδεμίαν ἀνησυχίαν ἐπροξένησεν ἡ τοιαύτη συμμετοχὴ οὔτε ἀκόμη καὶ μεταξὺ τῶν πλέον ζηλωτῶν Ὁρθόδοξων. Ἐνόμισαν οὗτοι ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ ὑποστῇ οὐδεμίαν ζημίαν, ἐάν οἱ ἀντιπροσώποι τῆς παρουσιασθῶν μεταξὺ διαφόρων ζητούντων τὴν Ἀλήθειαν Διαμαρτυρομένων, μὲ τὸν σκοπὸν ὅπως παρουσιάσουν τὴν Ὁρθοδοξίαν ἐν ὄψει τῶν διαφόρων πλανῶν. Ἡ τοιαύτη συμμετοχὴ εἰς διεκκλησιαστικὰς συνελεύσεις ἠδύνατο νὰ ἐληφθῇ ὡς ἔχουσα ἱεροστολικὸν χαρακτῆρα.

Ἡ θέσις αὕτη διατηρήθη, μέχρις ἐνὸς σημείου, ἐν καὶ ὅχι μὲ τὴν ἰδίαν πάντοτε ἀκρίβειαν, εἰς τὴν ἐν EVANSTON Συνέλευσιν τῶν Ἐπισκόπων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τὸ 1954. Ἐκεῖ οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπροσώποι μετὰ παροχής, ἐδήλωσαν, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς συνελεύσεως διέφερον τόσον πολὺ ἀπὸ τὴν περὶ τῆς Ἐκκλησίας διδασκαλίαν μας, ὥστε τοὺς ἦτο ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ τὰς παραδεχθῶν καὶ οὕτως οὗτοι διετύπωσαν τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας εἰς ἰδιαιτέρας δηλώσεις.

Αἱ δηλώσεις αὗται ἦσαν πόσον σαφεῖς, ὥστε τῷ ὄντι οὗτοι ἔπρεπε νὰ καταλήξουν εἰς τὸ λογικὸν συμπέρασμα, ὅτι δεόν ὅπως μὴ παραμείνουν μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. ἐπὶ τῆς ἰδίας μὲ τοὺς ἄλλους βάσεως, καὶ οἱ Διαμαρτυρούμενοι ἠδύνατο νὰ διεγείρουν τὸ ἐρώτημα: «Ἐάν διαφανῇτε μὲ τὰς βασικὰς ἀρχὰς μας διατί εἰσθε μαζί μας;» Γνωρίζομεν, ὅτι εἰς ἰδιαιτέρας συνομιλίαις τινὲς τῶν Διαμαρτυρομένων ὑπέβαλον αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν. Ἀλλ' ἡ ἐρώτησις δὲν ἀπεβλήθη κατὰ τὰς ἐπίσημους συνεδριάσεις. Τοιοῦτοτρόπως οἱ Ὁρθόδοξοι παρέμειναν μέλη μᾶς ὁργανώ-

ΗΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

« Οὐκ ἀρνησόμεθά σε ...

Ψίην Ὁρθοδοξία... »

15) ΜΕΡΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΗΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. φλ. 579—580

Τιμή Φύλλου Δρχ. 2

Ἔτος ΚΔ΄.

Τηλ. 628.280

15 Δεκεμβρίου 1969 (Π.Ο.Η.)

Γραφεία Κάνιγγος 32— Ἀθήναι Τ. 147

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

**Πρὸ τὰς αὐτῶν Παναγιότηας καὶ τὰς αὐτῶν Μακαριότηας
τοὺς Προκαθήμενους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τοὺς Σεβα-
σμιωτάτους Μητροπολίτας, Ἀρχιεπισκόπους καὶ Ἐπισκόπους.**

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας μᾶς παρήγγειλαν νὰ διατηρήσωμεν τὴν Ἀλήθειαν τῆς Ὁρθοδοξίας ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ. Διδάσκων δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τοὺς Ἀποστόλους Του νὰ διατηροῦσιν ἄθικτον κάθε ἰώτα καὶ κάθε κεφαλαῖον τοῦ Θείου Νόμου εἰπεν: «ὡς εἰν οὖν λύση μίαν τῶν ἐντολῶν τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. ε' 19). Ἀπέστειλεν, λοιπόν, τοὺς Ἀποστόλους Του νὰ διδάξουν εἰς πάντα τὰ ἔθνη τὴν καθαρὰν καὶ ἀγνήν μορφήν τῆς διδασκαλίας, ἣν ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτούς. Τὸ δὲ καθήκον τοῦτο παρεδόθη εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐπισκόπους ὡς διαδόχους τῶν Ἀποστόλων. Ἐδιδάχθημεν ἐπίσης νὰ πράξωμεν τοῦτο καὶ ὑπὸ τοῦ Δογματικοῦ Ὁροῦ τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὁ ὁποῖος λέγει: «ἀπάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐγγράφως ἢ ἀγράφως τεθεισασμένας ἡμῖν παραδόσεις ἀκαينوτομήτως φυ-

λάττωμεν». Καὶ οἱ Ἅγιοι Πατέρες τῆς Συνόδου ταύτης προσέθεσαν εἰς τὸν πρῶτον τοῦ κανόνα: «τοῖς τὴν Ἱερατικὴν λαχοῦσιν ἀξίαν, μαρτυρία τε καὶ κατεφάρματα αἱ τῶν κανονικῶν διατάξεων εἰσιν ὑποταγασαί, ὡς ἀσμένως δεχόμενοι μετὰ τοῦ θεωροῦντος Δαυὶδ ἄδομεν πρὸς τὸν Δεσπότην Θεὸν λέγοντες, «ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην ὡς ἐπὶ παντὶ πλοῦτι, καὶ ἐνετείλω δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα συνέτισόν με καὶ ζήσομαι». Καὶ εἰ εἰς τὸν αἰῶνα ἡ προφητικὴ φωνὴ ἐντέλλεται ἡμῖν φυλάττειν τὰ μαρτύρια τοῦ Θεοῦ, καὶ ζῆν ἐν αὐτοῖς, δηλὸν ὅτι ἀγράδαντα καὶ ἀσάλευτα διαμένουσιν».

Καθ' εἰς ἐξ ἡμῶν ἐνόρκως ἐπόσχεται κατὰ τὴν χειροτονίαν του ὅτι θὰ βιώσῃ τὴν πίστιν μας καὶ ὅτι θὰ ὑπακούῃ εἰς τοὺς κανόνας τῶν Ἁγίων Πατέρων, δίδων ἐπόσχεσιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅτι θὰ διατηρήσῃ τὴν Ὁρθοδοξίαν ἄθικτον ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς

καὶ τὰς πλάνας ποὺ διεισδύουν εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐάν πειρασμός τις ἐμφανισθῇ εἰς τὴν ποίμνην μιᾶς καὶ μόνης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡ θεραπεία του δύναται νὰ εὗρεθῇ ἐν τῇ ἰδίᾳ ποίμνῃ. Ἀλλ' ἐάν συγκεκριμένο τι κακὸ διεισδύσῃ εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας μας, τότε τὸ τοιοῦτον γίνεται ὑπόθεσις κυνοῦσα τὸ ἐνδιαφέρον ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἐπισκόπων. Καὶ τίς ἐξ ἡμῶν δύναται νὰ διατηρήσῃ σιωπὴν βλέποντας πολλοὺς τῶν ἀδελφῶν ἐπισκόπων ταυτοχρόνως συμβαδίζοντας ἀτραπὸν ὁδηγοῦσαν καὶ αὐτοὺς καὶ τὸ ποιμνίδιον τῶν πρὸς καταστρεπτικὸν κορημὸν ἐνεκα τῆς ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἀπολείας τῆς Ὁρθοδοξίας;

Δυνάμεθα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ εἰπωμεν ὅτι ἡ ταπεινοφροσύνη μᾶς ἐπαγορεύει νὰ διατηρήσωμεν σιωπὴν; Πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἀδιακρισίαν ἡμῶν νὰ συμβουλευώμεν τοὺς ἄλλους διαδόχους τῶν Ἀποστόλων, τινὲς τῶν ὁποίων κατέχουν τοὺς ἀρχαιοτέρους καὶ πλέον διακεκομένους θρόνους; Ἀλλ' ἡ Ὁρθοδοξία πιστεύει, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Χάριν, εἰς τὴν ἰσότητα ὅλων τῶν ἐπισκόπων, καὶ διακρίνει μεταξὺ αὐτῶν ὅσον ἀφορᾷ τοὺς τίτλους τιμῆς.

Εἶναι δυνατόν νὰ μείνωμεν ἐανοποιημένοι μὲ τὸ γεγονός ὅτι ἐκάστη Ἐκκλησία εἶναι ὑπεύθυνος δι' ἐαυτήν; Ἀλλὰ τί συμβαίνει τότε, ὅταν συγκλονιστικὰ διὰ τοὺς πιστοὺς δηλώσεις γίνονται ἐξ ὀνόματος ἀπάσης τῆς Ἐκκλησίας, καὶ συνεπῶς εἰς τὰς δηλώσεις αὐτάς συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ ἡμέτερον ὄνομα ἂν καὶ οὐδένα ἐξουσιοδοτήσαμε νὰ τὸ χρησιμοποίησῃ.

Ἐπὲν τότε ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ὅτι ὑπάρχουν περιπτώσεις «καθ' ὧς ἡ ἀλήθεια προδίδεται ἀκόμη καὶ διὰ τῆς σιωπῆς». Καὶ δὲν θὰ προδίδομεν τὴν ἀλήθειαν, ἂν παρατηρήσαντες παρεκτροπὴν τινα ἐκ τῆς ἀληθείας, διατηρήσωμεν ἀπλῶς σιωπὴν, πράγμα πάντοτε εὐκολότερον καὶ ἀσφαλέστερον παρὰ τὸ διαμαρτυρεσθαι;

Ἐν τούτοις παρατηροῦμεν, ὅτι οὐδεὶς τῶν κατεχόντων ἀνωτέραν ἡμῶν θέσιν ὑπάρχει τὴν φωνὴν του καὶ τὸ γεγονός τοῦτο μᾶς ἐξαναγκάζει νὰ διαμαρτυρηθῶμεν μῆπως ἐν τῇ κρίσει κατακριθῶμεν ἔχοντες ἤδη τὸν ἀπειλοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν κίνδυνον καὶ μὴ σημνάντες τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου διὰ τοὺς ἐπισκόπους τῆς.

Ὡς πρὸς τοῦτο ἔχομεν ἤδη ἀποανθῇ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Παναγιώτητα τὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν καὶ τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς Ἰάκωβον ἐκφράζοντες τὴν λύπην καὶ τὴν ἀνησυχίαν ἡμῶν διὰ τὰς οἰκουμενικὰς τὸν ἐνεργείας, κατὰ τὰς ὁποίας τὰ πρωτοπόμα τῆς Ἐκκλησίας ποιοῦνται ἀντὶ πινακίου φακῆς εἰς ἀντάλλαγμα ἐπαίνοιο τοῦ κόσμου τούτου. Ἀλλ' ἡ τηρηθεῖσα στάσις ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων ἀντιπροσώπων εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν Οὐφάλαν ἔτι περισσότερον δξύνει τὴν ἀνησυχίαν τῶν ζηλωτῶν τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ ἐξαναγκάζομεθα νὰ γνωστοποιήσωμεν

τὴν λύπην καὶ τὴν σύγχυσιν ἡμῶν εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς Ὁρθοδόξους Ἑπισκόπους.

ἴσως ἐρωτηθῶμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο διατί γράφομεν περὶ τῆς συνελεύσεως ἐκείνης μόνον τώρα, περὶπου ἕνα ἔτος μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς. Ἀπαντῶμεν ὅτι δὲν εἴχομεν παρατηρητὰς εἰς τὴν Συνέλευσιν αὐτήν, τοιοῦτοτρόπως αἱ περὶ αὐτῆς πληροφορίες μας προσήρχοντο μόνον ἐκ τοῦ τύπου, ἡ ἀκρίβεια τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι πάντοτε βάσιμος. Ὅθεν ἀνεμέναμεν τὴν ἐπίσημον ἔκδοσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Συνελεύσεως καὶ κατόπιν ἐπισταμένης μελέτης τῶν ἐθεωρησάμεν ἐπιτακτικῶν ἡμῶν καθήκων, ὅπως ἀπευθύνομεν τὴν παρούσαν ἐπιστολὴν πρὸς ἅπαντας τοὺς Ὁρθοδόξους ἐπισκόπους, ὡς Κύριος ὁ Θεὸς ὥρισεν διὰ τὴν διαπομπήν τῆς ἐπὶ γῆς Ἐκκλησίας Του.

Ἡ ἐπίσημος ἔκθεσις τῆς ἐν Οὐφάλα Συνελεύσεως μᾶς συνετάραξε μεγάλως. Διότι ἀπ' αὐτὴν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν σαφέστερον τώρα ἀπὸ ποτὲ ἄλλοτε πόσον ἡ πλάνη τοῦ οἰκουμενισμοῦ ἐπιτυγχάνει τὴν ἐπίσημον ἔγκρισιν πολλῶν τῶν Ἐκκλησιῶν μας.

Μετὰ τὰ πρῶτα βήματα τῆς διοργανώσεως τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως πολλαὶ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀκολουθοῦσαι τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ἤρχισαν νὰ συμμετέχουν εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν. Τότε οὐδεμίαν ἀνησυχίαν ἐπροξένησεν ἡ τοιαύτη συμμετοχὴ οὔτε ἀκόμη καὶ μεταξὺ τῶν πλέον ζηλωτῶν Ὁρθοδόξων. Ἐνόμισαν οὗτοι ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ ὑποστῇ οὐδεμίαν ζημίαν, ἐάν οἱ ἀντιπροσώποι τῆς παρουσιασθῶν μεταξὺ διαφόρων ζητούντων τὴν Ἀλήθειαν Διαμαρτυρομένων, μὲ τὸν σκοπὸν ὅπως παρουσιάσουν τὴν Ὁρθοδοξίαν ἐν ὅψει τῶν διαφόρων πλανῶν. Ἡ τοιαύτη συμμετοχὴ εἰς διεκκλησιαστικὰς συνελεύσεις ἠδύνατο νὰ ἐκληρθῇ ὡς ἔχουσα ἱεροστολικὸν χαρακτήρα.

Ἡ θέσις αὕτη διατηρήθη, μέχρις ἐνὸς σημείου, ἂν καὶ ὅχι μὲ τὴν ἰδίαν πάντοτε ἀκρίβειαν, εἰς τὴν ἐν EVANSTON Συνέλευσιν τῶν Ἐπισκόπων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τὸ 1954. Ἐκεῖ οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι μετὰ παροχής, ἐδήλωσαν, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς συνελεύσεως διέφερον τόσον πολὺ ἀπὸ τὴν περὶ τῆς Ἐκκλησίας διδασκαλίαν μας, ὥστε τοὺς ἦτο ἐντελὼς ἀδύνατον νὰ τὰς παραδεχθῶν καὶ οὕτως οὗτοι διετίπωσαν τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς ἰδιαίτερας δηλώσεις.

Αἱ δηλώσεις αὗται ἦσαν πόσον σαφεῖς, ὥστε τῷ ὄντι οὗτοι ἔπρεπε νὰ καταλήξουν εἰς τὸ λογικὸν συμπέρασμα, ὅτι δέον ὅπως μὴ παρορμεῖν μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. ἐπὶ τῆς ἰδίας μὲ τοὺς ἄλλους βάσεως, καὶ οἱ Διαμαρτυρούμενοι ἠδύνατο νὰ διεγείρουν τὸ ἐρώτημα: «Ἐάν διαφωνήτε μὲ τὰς βασικὰς ἀρχὰς μας διατί εἰσθε μαζί μας;» Γνωρίζομεν, ὅτι εἰς ἰδιαίτερας συνομιλίαις τινὲς τῶν Διαμαρτυρομένων ὑπέβαλον αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν. Ἀλλ' ἡ ἐρώτησις δὲν ἀπεβλήθη κατὰ τὰς ἐπίσημας συνεδριάσεις. Τοιοῦτοτρόπως οἱ Ὁρθόδοξοι παρέμειναν μέλη μᾶς οργανώ-

σεως, τῆς ὁποίας τὴν ἀσυμπίδαστον ἀρχὴν μόλις εἶχον τόσον καθαρὰ περιγράφει.

Ἄλλὰ τί βλέπομεν τώρα;

Ἡ ἐν Γενεύῃ Πανορθόδοξος Σύσκεψις τὸν Ἰούλιον τοῦ 1968 ἐλήφεν νέαν πορείαν. Ἐξέφρασεν «τὴν γενικὴν ἐπιθυμίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅπως αὕτη γίνῃ ὁργανικὸν μέλος τῆς Π.Σ.Ε. ὡς καὶ τὴν ἀπόφασίν της ὅπως συμβάλῃ μὲ καθεστῶτον, θεολογικῶς τε καὶ ἄλλως, εἰς τὴν πρόοδον τοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν προώθησιν καὶ τὴν καλὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὅλου ἔργου τοῦ Π.Σ.Ε.». Ἡ Αὐτοῦ Παναγιώτης ὁ Πατριάρχης Ἀθηνῶν ἀπεφάσισε τὸ Π.Σ.Ε. περὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς ἰδιαίτερον ἐπιστολὴν φέρουσαν ἡμερομηνίαν 30 Ἰουνίου, 1968. Ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἐπιστολῇ δὲν ὑπῆρχον προφυλάξεις οὔτε ἐγένετο λόγος περὶ ἱεροποστολικῶν σκοπῶν οὔτε ἐν τῇ μιᾷ οὔτε ἐν τῇ ἄλλῃ περιπτώσει.

Δέον ὅπως γίνωμεν πολλὰ σαφεῖς ὅσον ἀφορᾷ τὸ εἶδος τῆς θεσηκεντικῆς ἐνώσεως, τῆς ὁποίας «ὁργανικὸν μέλος» ἐκηρύχθη ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὡς δὲ καὶ ποῖαι εἶναι αἱ δογματικαὶ περιπλοκαὶ μιᾶς τοιαύτης ἀποφάσεως.

Εἰς τὸ Τορόντο τὸ 1950 ὁρισμέναι βασικαὶ δηλώσεις ἐγένον δεκταὶ παρὰ τοῦ Π.Σ.Ε. αἱ ὁποῖαι, ἂν καὶ ἦσαν περισσύτερον ἐπιφυλακτικαὶ ἀπὸ τὰς παρούσας, ἦσαν ἀσυμμόρφωτοι μὲ τὴν Ὁρθόδοξον περὶ Ἐκκλησίας διδασκαλίαν. Εἰς τὴν τετάρτην σελίδα ἐδηλοῦτο, ὅτι «αἱ Ἐκκλησίαι - μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. θεωροῦν τὴν σχέσιν τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν Ἁγίαν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποῖαν ὁμολογοῦν αἱ διάφοροι Ὁμολογιαὶ Πίστεως, ὡς ὑποκειμενὸν ἀμοιβαίας μελέτης».

Ἡ τοιαύτη δηλώσις εἶναι ἤδη ἀπαράδεκτος παρ' ἡμῖν ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία ἀναφέρεται ὡς μὴ ὑπάρχουσα κατ' οὐσίαν ἐν τῷ κόσμῳ ἀλλ' ἀναφέρεται ὡς μία ἀφηρημένη ὄντοτης εὐρισκομένη εἰς τὰ διάφορα «Πιστεύω». Παρὰ ταῦτα, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν τρίτην σελίδα διαβάζομε: «Αἱ Ἐκκλησίαι - μέλη ἀναγνωρίζουν, ὅτι συμμετοχὴ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ εἶναι περισσύτερον συμπληρηπτικὸς ὁρος παρὰ ἢ εἰς τοῦ ἡμετέρου ἐκκλησιαστικοῦ σώματος» (SIX ECU-MENICAL SURVETS, NEW YORK, 1954 σ. 13).

Ἄλλ' ἐφ' ὅσον εἰς τὸ προηγούμενον σημεῖον ἐδηλώθη ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι - μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. πιστεύουν εἰς τὴν βάσιν τῆς Καινῆς Διαθήκης ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι μία», τότε εἴτε ὑπάρχει ὑπονοούμενη ἀντίφασις ἢ ὑπάρχει ἡ ὁμολογία μιᾶς νέας διδασκαλίας, ἥτοι ὅτι εἶναι δυνατόν διὰ τινα ν' ἀνήκῃ εἰς τὴν Μίαν Ἐκκλησίαν χωρὶς νὰ πιστεῇ εἰς τὰς διδασκαλίας της καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ λειτουργικὴν μετ' αὐτῆς ἐνωσιν.

Αἱ ἰδιαίτεραι δηλώσεις αἱ μετὰ τετραετίαν γεγόμεναι εἰς EVANSTON ἐξ ὀνόματος πάντων τῶν Ὁρθοδόξων ἀντιπροσώπων ἐκαλυπτόμενον κάπως τὴν κατὰστασιν, διότι ἔδειξαν ἐμφανῶς ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος ἐκκλησιολογία διαφέρει τόσον πολὺ τῆς Προ-

τεσταντικῆς ἐν τῇ οὐσίᾳ ποὺ κάμνει ἀδύνατον τὴν σύνταξιν κοινῆς δηλώσεως. Τώρα ὅμως αἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι εἰς τὸ Π.Σ.Ε. ἐνεργοῦν διαφοροετικά, καὶ ἐν τῇ προσπάθειᾳ τῶν ὅπως ἐνώσουν τὴν ἀλήθειαν μετὰ τῆς πλάνης ἐγκατέλειψαν τὴν ἀρχὴν ποὺ διεκήρυξαν εἰς τὸ EVANSTON. Ἐὰν ὅλοι αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι εἶναι ὁργανικὰ μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. τότε ἅπασαι αἱ ἀποφάσεις τῆς ὁργανώσεως αὐτῆς γίνονται ἐξ ὀνόματος καὶ ἐκείνων ὅπως καὶ ἐξ ὀνόματος τῶν Διαμαρτυρουμένων.

Ἐὰν ἀρχικῶς οἱ Ὁρθόδοξοι συμμετέσχον εἰς τὰς οἰκουμενικὰς συνεδριάσεις ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον νὰ παρουσιάσουν τὴν ἀλήθειαν, παρέχοντες, οὕτως εἰπεῖν, ἱεροποστολικὴν ὑπηρεσίαν μετὰ τῶν ξένων πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ὁμολογίαν, τώρα, ὅμως, ἔχουν συνενωθῇ μὲ αὐτοὺς καὶ καθ' εἰς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ ἐν Οὐφάλα λεχθέντα ἐλέγχθησαν ἐπίσης καὶ ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν - μελῶν τοῦ Π.Σ.Ε. ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ἐκπροσώπων τῶν. Οὐαὶ διὰ τὸ ὅτι δύναται νὰ λεχθῇ τὸ τοιοῦτον ἐξ ὀνόματος τῆς ὅλης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Θεωροῦμεν καθήκον ἡμῶν ὅπως διαμαρτυρηθῶμεν ἐντονώματα κατὰ τῆς καταστάσεως ταύτης. Γνωρίζομεν δὲ ὅτι ἐν τῇ διαμαρτυρίᾳ μιᾶς ταύτης ἔχομεν μετ' ἡμῶν ὅσας τὰς Ἁγίας Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης γνωρίζομεν ὅτι δὲν συμπαρίσταται ἡμῖν μόνον οἱ ἀρχιερεῖς, ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς τῆς Ὑπερορίου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλη ἐκεῖνα τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τὰ ὁποῖα συμφωνοῦν μὲ ἡμᾶς.

Τολμῶμεν νὰ εἰπωμεν πῶς φαίνεται ὅτι οἱ ἀδελφοὶ ἐπίσκοποι παρεῖδον τὸ θέμα τοῦτο ἄνευ τῆς δεούσης προσοχῆς, καὶ χωρὶς ν' ἀντιληφθῶν πόσον ἡ Ἐκκλησία ἔχει διασπορῇ εἰς τὴν σφαῖραν ἀντικανονικῶν ὡς καὶ ἀντιδογματικῶν ἀκόμη συμφωνιῶν μετὰ τῶν ἑτεροδόξων. Τὸ γεγονός τοῦτο γίνεται ἰδίως σαφὲς ἐάν τις ἀναφερθῇ εἰς τὰς ἀρχικὰς δηλώσεις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ συγκρίνῃ αὐτὰς μὲ τὰ ἐν τῷ παρόντι λεγόμενα χωρᾶν.

Εἰς τὴν ἐν Λωζάνῃ Συνέλευσιν τὸ 1937 ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Μητροπολίτης Γερμανός, σαφῶς διεκήρυξεν ὅτι ἡ ἐπανάκτησις τῆς ἐνότητός των μὲ τὴν Ἐκκλησίαν σημαίνει διὰ τοὺς Διαμαρτυρουμένους ὅτι οὗτοι δέον ὅπως ἐπιστρέψουν εἰς τὰς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν ἐπὶ τὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Καὶ ποῖα εἶναι τὰ στοιχεῖα τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, εἶπεν ὁ Γερμανός, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐκληφθῶν ὡς ἀναγκαῖα καὶ οὐσιώδη; Κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν ὑφίσταται ἀνάγκη τώρα νὰ κάμωμεν ὁρισμὸς διὰ τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα τῆς πίστεως, διότι οἱ ὁρισμοὶ αὗτοι ἤδη εὐρίσκονται εἰς τὰ ἀρχαῖα Σύμβολα Πίστεως καὶ εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐπὶ τὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ὅθεν αὕτη ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας ἀδιαρέτου Ἐκκλησίας δέον ὅπως γίνῃ ἡ βάση τῆς ἐπανενώ-

σεως τῆς Ἐκκλησίας». Αὕτη ἦτο ἡ θέσις ἡ ληφθεῖσα ὑφ' ὅλων τῶν Ὁρθόδοξων ἀπεσταλμένων εἰς τὰς Συνελεύσεις τῆς Λωζάνης καὶ τῆς Ὁξφόρδης.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ φρονήματα τῆς ἡμετέρας Ὑπερορίου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας πάντα ἐξεδηλώθησαν μετὰ ἰδιαίτερας σαφηνείας ἐπὶ τῇ ὑποδείξει ἀντιπροσώπων τῆς διὰ τὴν ἐπιτροπὴν περὶ τῆς Συνελεύσεως τῆς Συνελεύσεως τῆς Πίστεως καὶ Τάξεως τὴν 18)31 Δεκεμβρίου 1931. Ἡ ἀπόφασίς αὕτη ἔχει ὡς ἑξῆς: «Διατηροῦσα τὴν πίστιν εἰς τὴν Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν, Ἐκκλησίαν, ἡ Σύνοδος τῶν Ἐπισκόπων ὁμολογεῖ ὅτι ἡ Ἐκκλησία οὐδέποτε διηρέθη. Τὸ πρόβλημα μόνον εἶναι ποῖος ἀνήκει εἰς αὐτὴν καὶ ποῖος δὲν ἀνήκει. Συγχρόνως ἡ Σύνοδος θεμιτῶς χαιρετᾷ τὰς προσπάθειάς τῶν ἐτεροδόξων ὁμολογιῶν ὅπως μελετήσουν τὴν περὶ τῆς Ἐκκλησίας διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι διὰ τοιαύτης μελέτης καὶ ἰδίᾳ διὰ τῆς συμμετοχῆς τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἁγίας Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἴσως ἐπὶ τέλους καταλήξουν εἰς τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὅσα ὁ στόλος καὶ τὸ ἐδραίωμα τῆς ἀληθείας (Α' Τιμ. γ' 15), ἔχει διατηρήσει τὴν ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ δοθεῖσαν εἰς τοὺς Ἀποστόλους διδασκαλίαν πλήρως καὶ ἀνευ ἐλαττωμάτων. Μετὰ τὴν πίστιν αὐτὴν καὶ μετὰ τοιαύτην ἐλπίδα ἡ Σύνοδος τῶν Ἐπισκόπων δέχεται τὴν πρόσκλησιν τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν συνέχισιν τῆς Συνελεύσεως τῆς Πίστεως καὶ Τάξεως».

Ἐδῶ τὰ πάντα εἶναι σαφῆ καὶ οὐδὲν ἀπεισιωπήθη. Ἡ δήλωσις αὕτη εἶναι ἐν συμφωνίᾳ μετὰ τὰ ὑπὸ τῶν ἐπισήμων ἀντιπροσώπων τῶν ἄλλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν λεγόμενα τότε.

Τώρα, ὅμως, ποία ἀλλαγὴ ἔχει ἐπέλθει; Ἐγκατέλειψαν οἱ Διαμαρτυρούμενοι τὰς πλάνους τῶν; Ὁχι. Οὗτοι δὲν ἔχουν ἀλλάξει, οὔτε ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀλλάξει, μόνον οἱ φερόμενοι ὡς ἀντιπρόσωποι αὐτῆς ἔχουν ἀλλάξει. Ἐὰν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν συνέχισον νὰ διατηροῦν αὐστηρῶς τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς πίστεώς μας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δὲν θὰ ὠδήγουν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς τὴν συγκεχυμένην κατὰστασιν ποῦ ἔχει δημιουργηθῇ δι' αὐτὴν ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Συνελεύσει τῆς Γενεύης ἀποφάσεων τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Ἀπὸ τῆς Συνελεύσεως τοῦ Π.Σ.Ε. εἰς τὸ Νέον Δελχί καὶ ἐντεύθεν, οἱ Ὁρθόδοξοι ἀπεσταλμένοι δὲν κάμνουν πλέον ἰδιαίτερας δηλώσεις, ἀλλ' ἔχουν συνενωθῇ εἰς μίαν μετὰ τῶν Διαμαρτυρομένων Ὁμολογιῶν μᾶζαν. Τοιοῦτοτρόπος ὅλοι αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐν Οὐφάλα Συνελεύσεως γίνονται ἐν ὀνόματι τῆς «Ἐκκλησίας», πάντοτε ἀναφερομένης εἰς τὸν ἐνικόν.

Ἀλλὰ ποῖος ὁμιλεῖ; Τίς ἔδωκεν εἰς τοὺς τοιοῦτους τὸ δικαίωμα νὰ διατυπώσουν ἐκκλησιολογικὰς δηλώσεις οὐχὶ μόνον ἐξ ὀνόματός τῶν, ἀλλ' ἐξ ὀνόματος καὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας;

Προτρέπομεν, θεοκριτέστατοι ἀδελφοί, ὅπως ἐλέγξετε τοὺς καταλόγους τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν συμμετασχόντων εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν καὶ εἰς

τὸ Π.Σ.Ε. Ἰδате, ἐπὶ παραδείγματι, τοῦλάχιστον τὰς πρώτας γραμμὰς τοῦ καταλόγου εἰς τὴν σελίδα 444 THE UPPSALA 68 REPORT. Ἐκεῖ θὰ ἴδετε τὰ ἀκόλουθα: Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία τῆς RIVER PLATA, Μεθοδιστικὴ Ἐκκλησία τῆς Αὐστραλίας, Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν Αὐστραλίαν, Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία τῆς Αὐστραλίας, Κοινοενοποιητικὴ Ἐκκλησία τῆς Αὐστραλίας, Προεσβυτεριανὴ Ἐκκλησία τῆς Αὐστραλίας...

Ῥαῖνε ἀνάγκη νὰ συνεχίσωμεν; Δὲν εἶναι σαφές ὅτι ἀπὸ τὰς πρώτας γραμμὰς συμπεριλαμβάνονται ὁμολογίαι μεγάλως διαφέρουσαι τῆς Ὁρθοδοξίας, αἱ ὅποια ἀρνοῦνται τὰ μυστήρια, τὴν Ἀρχιερωσύνην, τὴν Ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν, τοὺς ἱεροὺς κανόνας, καὶ αἱ ὅποια δὲν σέβονται τὴν Θεοτόκον, τοὺς Ἁγίους κλπ. Πρέπει νὰ ἀπαριθμήσωμε ὅλα σχεδὸν τὰ δόγματά μας διὰ νὰ ὑποδείξωμεν τί εἰς τὴν Ὁρθόδοξον διδασκαλίαν εἶναι ἀπαράδεκτον ἀπὸ τὴν πλειονότητα τῶν μελῶν τοῦ Π.Σ.Ε. τοῦ ὁποίου ὅμως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, οὐχ ἴστων, ὑποτίθεται τώρα ὅτι εἶναι δογανικὸν μέλος.

Παρὰ ταῦτα, ἐξ ὀνόματος τῆς ἐνώσεως αὐτῆς τῶν διαφόρων ἀντιπροσώπων πάσης δυνατῆς αἰρέσεως, ἡ Συνέλευσις τῆς Οὐφάλας διαρκῶς δηλοῖ «ἡ Ἐκκλησία ὁμολογεῖ, ἡ Ἐκκλησία διδάσκει, ἡ Ἐκκλησία ποιεῖ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο...».

Ἀπὸ τοῦ κράματος αὐτοῦ τῶν πλανῶν, αἵτινες ἔχουν τόσο ἀποπλανηθῇ ἀπὸ τὴν Παράδοσιν, προσέρχεται ἡ δημοσιευθεῖσα ἀπόφασίς ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς Καθολικότητος τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ «Ἁγιον Πνεῦμα οὐχὶ μόνον διέτηρσεν τὴν Ἐκκλησίαν ἐν συνοχῇ μετὰ τὸ παρελθόν, ἀλλ' εἶναι συνεχῶς παρὼν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ συντελοῦν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀνακαινίσιν καὶ ἀναδημιουργίαν τῆς».

Τὸ ἐρώτημα εἶναι: Ποῦ εὐρίσκεται ἡ συνοχὴ μετὰ τὸ παρελθόν μετὰ τῶν Προεσβυτεριανῶν; Ποῦ εὐρίσκεται ἡ παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετὰ τῶν ἐκείνων ποὺ δὲν ἀναγνωρίζουν κανένα μυστήριον; Πῶς δύναται τις νὰ ὁμιλῇ περὶ τῆς καθολικότητος ἐκείνων ποὺ δὲν παραδέχονται τὰς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων;

Ἐὰν αἱ δογματικαὶ αὗται ἀποφάσεις προηγοῦντο ἀπὸ λέξεις ἐποδηλοῦσαι ὅτι ἓνα μέρος τῶν Ἐκκλησιῶν τηρεῖ μίαν διδασκαλίαν καὶ ἕτερον ἄλλην διάφορον, καὶ ἐὰν ἡ διδασκαλία τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας διευποῦτο χωριστὰ τοῦτο θὰ ἦτο συνεπὲς μετὰ τὴν πραγματικότητα... Ἀλλὰ τὰ πράγματα δὲν ἔχουν οὕτως, καὶ ἐπ' ὀνόματι τῶν διαφόρων ὁμολογιῶν λέγουσιν: Ἡ Ἐκκλησία διδάσκει...

Τοῦτο καθ' ἑαυτὸ εἶναι διακήρυξις τῆς Προτεσταντικῆς διδασκαλίας περὶ Ἐκκλησίας ὡς αποτελούμενης ἀπὸ πάντας τοὺς καλοῦντας ἑαυτοὺς Χριστιανούς, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἔχουν κοινωνία ἐν τοῖς μυστηρίοις. Ἀλλ' ἀνευ τῆς παραδοχῆς τῆς διδασκαλίας αὐτῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ Ἐκκλησία τις δογανικὸν μέλος τοῦ Π.Σ.Ε. διότι ἡ διδασκαλία αὐτὴ ἀπο-

τελεί την βάση της όλης ιδεολογίας επί της οποίας στηρίζεται η οργάνωσις αυτή.

Είναι γεγονός ότι η απόφασις «Περί τοῦ Ἀγίου Πνεύματος καὶ τῆς Καθολικότητος τῆς Ἐκκλησίας» ἀπολυνθεῖται ἀπὸ ὑποσημειώσεις μικροσκοπικοῦ τύπου, πὺν λέγει ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόφασις αὕτη προεκάλεσε τοιαύτην μεγάλην διαφορὰν ἀπόψεων, αὕτη δὲν εἶναι τελική, ἀλλὰ μόνον σύνοψις τῶν ὑποθέσεων τῶν μελετηθέντων εἰς τὴν συνεδρίαν αὐτήν. Ἐν τούτοις δὲν ὑπάρχουν τοιαῦται ἐπεξηγήσεις ὅσον ἀφορᾷ ἄλλας παρομοίας ἀποφάσεις. Τὰ πρακτικὰ δὲν παρέχουν μαρτυρίας ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι ἀπεσταλμένοι ἔκαμον καμμίαν ἰδιαίτην δῆλωσιν ὡς πρὸς τὸ γεγονός ὅτι ἡ Συνέλευσις δὲν δύναται νὰ ὁμιλῇ ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας ἐν ἐνικῷ ἀριθμῷ, καὶ ἡ Συνέλευσις κάμνει τοῦτο παντοῦ εἰς ὅλας τὰς ἀποφάσεις της, αἱ ὁποῖαι σὺδέποτε ἔχουν τοιαύτας συναφεῖς ἐπεξηγήσεις.

Τὸνναντίον, ἡ Αὐτοῦ Σεβασμιότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἰάκωβος εἰς ἀπάντησιν τοῦ χαιρετισμοῦ τοῦ Σουηδοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἶπε ἐξ ὀνόματος τῆς Συνελεύσεως: «Καθὼς πολὺ καλὰ γνωρίζετε ἡ παγκόσμιος Ἐκκλησία καλεῖται ὑπὸ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ κόσμου ὅπως δώσῃ εὐρείαν ἐνδειξὴν τῆς πίστεώς της» ΤΗΣ UPPSALA 69 REPORT, σ. 103.

Περὶ ποίας «Παγκοσμίου Ἐκκλησίας» ὁμιλῶν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἰάκωβος; Περὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας; ὅχι ἐδῶ ὁμίλησε περὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐννοῶν πάσας τὰς ὁμολογίας τῆς «Ἐκκλησίας» τοῦ Π. Σ. Ε. Ἡ τάσις τοῦ ὁμιλεῖν κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν εἶναι ἰδιαίτερος σαφὴς εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Πίστεως καὶ Τάξεως. Εἰς τὴν ἀπόφασιν της περὶ τῆς ἐκθέσεως καὶ κατόπιν τῶν δηλώσεων περὶ ἐπιτυχίας τοῦ οἰκουμενισμοῦ λέγει: «Συμφανούμεν μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Πίστεως καὶ Τάξεως εἰς τὴν ἐν BRISTOL συνεδριάσιν της ὅπως ἐπιδιώξῃ τὸ πρόγραμμα τῆς μελέτης της περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ ἐφευρόμενῳ περιεχομένῳ τῆς μελέτης τῆς ἐνότητος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς δημιουργίας. Χαιρετίζομε συγχρόνως τὴν δῆλωσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Πίστεως καὶ Τάξεως, καθ' ἣν τὸ ἔργον της παραμένει «ἡ προκλήριξις τοῦ ἐνιαίου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» καὶ ἡ τήρησις τοῦ καθήκοντος ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν «ὅπως διακηρύξῃ τὴν ἐνότητα αὐτὴν πρὸς χάριν τοῦ Κυρίου τῶν καὶ διὰ τὴν καλύτεραν ἐπίτευξιν τῆς ἀποστολῆς Του εἰς τὸν κόσμον» Αὐτόθι, σ. 233).

Τὸ ὑπονοούμενον εἶναι σαφὲς εἰς ὅλας αὐτάς τὰς ἀποφάσεις ὅτι παρὰ τὴν ἐξωτερικὴν διαίρεσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἡ ἐσωτερικὴ τῆς ἐνότητος ἐξακολουθεῖ νὰ ὁφίσταται. Τὸ ἔργον τοῦ Οἰκουμενισμοῦ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἡ προσπάθεια ὅπως τὴν ἐσωτερικὴν αὐτὴν ἐνότητα καταστήσῃ καὶ ἐξωτερικὴν διὰ διαφορῶν ἐκδηλώσεων παρομοίων αἰσιοδοξίων.

Διὰ νὰ κρίνομεν ὅλα αὐτὰ ἐξ ἐπὶφάνειας Ὁρθοδό-

ξου ἐκκλησιολογίας ἀρκεῖ νὰ φαντασθῶμεν τὴν ἀποδοχὴν ποὺ θὰ εὐρίσκον ἀπὸ τοὺς Ἀγίους Πατέρας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Τίς δύναται νὰ φαντασθῇ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς περιόδου ἐκείνης νὰ κηρύσῃ ἐαυτὴν ὁργανικὸν μέλος ὁμοσπονδίας τινος ἐνώνουσα Εὐνομιανούς ἢ Ἀνομοίους, Ἀρειανούς, Ἡμιαρειανούς, Σαβελλιανούς καὶ Ἀπολλιναριανούς; Βεβαίως ὅχι. Ἀλλὰ τοῦναντίον ὁ πρῶτος Κανὼν τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου δὲν ὁμιλεῖ περὶ ἐνώσεως μὲ τοιαύτας ομάδας, ἀλλὰ ἀναθεματίζει αὐτάς. Μεταγενέστεροι δὲ Σύνοδοι ἐνήργησαν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ὡς πρὸς ἄλλας αἵρέσεις.

Γενόμενοι δὲ οἱ Ὁρθόδοξοι ὁργανικὰ μέλη εἰς ἓνα σῶμα μὲ τοὺς συγχρόνους αἵρετικούς δὲν ἀγιάζουσιν τοὺς αἵρετικούς ἀλλὰ ἀποξενώνουσιν τοὺς Ὁρθόδοξους ἐκείνους ἀπὸ τὴν καθολικὴν Ὁρθόδοξον ἐνότητά. Ἡ ἐνότης αὕτη δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα. Ἡ καθολικότης ἐγκολπώνει ὅλας τὰς γενεὰς τῶν Ἀγίων Πατέρων. Ὁ Ἅγιος Βικέντιος ὁ Λερίνης γράφει εἰς τὸ αἰώνιον ἔργον του ὅτι «οὐδέποτε ἐπέτροπή καὶ οὔτε ποτὲ θὰ ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς Χριστιανούς νὰ διακηρύξουν τι τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε γίνῃ ἀποδεκτὸν τὸ πρότερον, ἀλλὰ τὸ ἀναθεματίζειν τοὺς κηρύττοντάς τι πέραν τοῦ ἀπαξ καὶ διὰ παντός ἀποδεχθέντος ἡτο, εἶναι καὶ θὰ εἶναι πάντοτε καθήκον.»

Ἴσως νὰ εἴπῃ τις ὅτι οἱ καιροὶ ἔχουν ἀλλάξει καὶ ὅτι αἱ αἵρέσεις δὲν εἶναι τώρα πόσον μοχθηραὶ καὶ καταστρεπτικαὶ ὅσον εἰς τὰς ἡμέρας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ἀλλὰ οἱ Διαμαρτυρόμενοι οἱ ἀρνούμενοι τὴν τιμὴν εἰς τὴν Θεοτόκον καὶ εἰς τοὺς Ἀγίους οἱ ἀναγνώριζοντες τὴν Χάριν εἰς τὴν Ἀρχιερωσύνην ἢ οἱ Ροματισθαλιστοὶ, οἵτινες ἐμνηστεύθησαν νέας πλάνας... εἶναι οὗτοι πλησιέστερον εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀπὸ ὅτι ἦσαν οἱ Ἀρειανοὶ ἢ οἱ Ἡμιαρειανοί.

Ἄς παραδεχθῶμεν ὅτι οἱ σύγχρονοι κήρυκες τῆς αἵρέσεως δὲν διάκεινται τόσο ἐχθρικῶς πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ὅσον ἦσαν οἱ τῆς παλαιότερας ἐποχῆς. Καὶ ὅμως τοῦτο δὲν γίνεται ἔνεκα τοῦ ὅτι τὰ δόγματα εἶναι πλησιέστερον εἰς τὴν Ὁρθόδοξον διδασκαλίαν, ἀλλὰ διότι οἱ Διαμαρτυρόμενοι καὶ ὁ Οἰκουμενισμὸς ἐναπέδωσαν εἰς αὐτοὺς τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν ὁφίσταται Μία καὶ Ἀληθὴς ἐπὶ τῆς γῆς Ἐκκλησία παρὰ μόνον κοινωνία ἀνθρώπων, οἵτινες εὐρίσκονται εἰς διαφορὰς βαθμοὺς πλάνης. Ἡ τοιαύτη διδασκαλία πνίγει κάθε ζῆλον διακηρύξεως τοῦ ὅτι αὐτῶν ἐκλαμβανόμενου ὡς ἀληθές, ὅθεν οἱ σύγχρονοι αἵρετικοὶ παρουσιάζονται ὀλιγώτερον πεπωμένοι ἀπὸ τοὺς τῆς παλαιότερας ἐποχῆς. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἀδιαφορία διὰ τὴν ἀλήθειαν εἶναι ἀπὸ πολλὰς ἐπὶφάνειαι χειρότερα τῆς ἱκανότητος νὰ ὑπερασπίζεται τις μὲ ζῆλον πλάνην τινὰ ἐκληφθεῖσαν ὡς ἀληθεῖαν. Ὁ Πλάτος ποὺ ἠρώτησεν «Τί ἐσπιν ἀλήθεια;» δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀλλάξῃ, ἀλλ' ὁ Σαούλ, ὁ διώκτης τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἔγινε ὁ Ἀποστόλος Παῦλος. Καὶ διὰ τοῦτο διαβάσομε εἰς τὴν Ἀ-

ποκάλυψιν τὰς ἀπειλητικὰς λέξεις τοῦ Ἀγγέλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Λαοδικίας: «Οἶδα σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρός εἶ οὔτε ζεστός. Ὁφείλον ψυχρός ἢ ζεστός. Οὕτως ὅτι χλιαρός εἶ, καὶ οὔτε ζεστός οὔτε ψυχρός, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου» Ἀποκαλ. γ' 15—16.

Ὁ Οἰκουμενισμὸς κάμνει τὸ Π Σ Ε κοινωνίαν εἰς τὴν ὁποίαν κάθε μέλος μὲ λαοδικαίαν ἀδιαφορίαν ἀναγνωρίζει ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους ὡς εὐρισκομένους ἐν τῇ πλάνῃ καὶ ἐνδιαφέρονται μόνον νὰ ἐφεύρουν φράσεις ἐκφραζούσας τὴν πλάνην αὐτὴν εἰς ὅρους πρὸς τὰς γίνονται παραδεκτοὶ ἀπὸ ὅλους. Ὑπάρχει ὁμοῦς χώρος ἐδῶ ὡς «ὀργανικοῦ μέλους» διὰ τὴν Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις ἀνέκαθεν διακηρύττει ἑαυτὴν Ἀγίαν καὶ ἄνευ σπύλου, διότι ἡ κεφαλὴ τῆς εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός; Ἐφ. σ' 27.

Ὁ 51 Κανὼν τῆς Καρθαγένης λέγει περὶ τῆς Ἐκκλησίας ὅτι αὕτη εἶναι ἡ «ὡς εἴρηται περισσότερὰ ἅ Ἀσμα Ἀσμάτων στ' 9) καὶ μόνη μήτηρ τῶν Χριστιανῶν, ἐν ἣ πάντα τὰ ἀγιάσματα σωτηριωδῶς αἰώνια καὶ ζωτικά παραλαμβάνονται ἅτινα τοῖς ἐπιμένοισι ἐν τῇ αἰρέσει, μεγάλῃν τῆς καταδίκης τὴν τιμωρίαν πορίζουσιν.»

Ἐπίσης αἰσθανόμεθα καθήκον ἡμῶν νὰ δηλώσωμεν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία ἀντιπροσωπεύθη νομίμως καὶ κανονικῶς εἰς τὴν Πανορθόδοξον Συνέλευσιν τὴν ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Παναγιότητος τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου συγκαληθεῖσα. Οἱ ἐπίσκοποι ἐκεῖνοι πρὸς συμμετάσχον εἰς τὰς συνελεύσεις αὐτὰς ἐν ὀνόματι τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας μὲ ἐπικεφαλῆς των τὸν Μητροπολίτην Νικόδημον, δὲν ἀντιπροσωπεύουν μόνον τοὺς ἐπισκόπους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τῇ θελήσει ἀθέου κυβερνήσεως φέρουν τὸν τίτλον ὀνομαζόμενον ἐπισκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας. Μᾶς εἶχεν ἥδη δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ γράψωμε περὶ τούτου πρὸς τὴν Αὐτοῦ Παναγιότητα τὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν. Τὰ ἄτομα αὐτὰ συμμετέσχον εἰς συνεδριάσεις εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μόνον ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη συμμετοχὴ ἀποβαίνει πρὸς ὄφελος εἰς τὰς πολιτικὰς των ἀρχάς, τὰς πλέον σκληρὰς εἰς τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν. Ἡ ἀγριότης καὶ τὸ μῖσος διὰ τὸν Χριστιανισμὸν τοῦ Νέρονος καὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου εἶναι ἀμυδρὰ ἐν συγκρίσει.

Δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν κυρίως εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς Σοβιετικῆς κυβερνήσεως τὰς πολιτικὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως τῆς Οὐφάλας, πρὸς ἐπαναλαμβάνονται πολλὰ συνθήματα εὐρέως παρατηρούμενα εἰς τὴν Κομμουνιστικὴν προπαγάνδαν ἐν τῇ Δύσει;

Τελειώνων τὸν λόγον τοῦ ὁ πρόεδρος DR. ΡΑΤΝΕ εἶπεν ὅτι «ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δέον ὅπως δεῖξῃ ἐμπρόκτως τὴν συμπαθείαν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν στερούμενον κόσμον.» Ἀλλ' οὔτε αὐτὸς οὔτε ἄλλος κανεῖς εἶπεν μίαν λέξιν περὶ τῶν ἐκατομμυρίων τῶν μαρτυρησάντων Χριστιανῶν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐκ-

κκλησίαν. Οὐδεὶς ἐξεστόμισε μίαν λέξιν συμπαθείας διὰ τὴν ταλαίπωρον των κατάστασιν.

Ἡ ἔκφρασις συμπαθείας διὰ τοὺς πεινῶντας ἐν Μπαφρα, διὰ τοὺς συνεχῶς ὑποφέροντας καὶ πολεμούντας εἰς τὴν Μέσσην Ἀνατολὴν ἢ εἰς τὸ Βιέτ Νάμ εἶναι ἀξέπαινος. Καλύπτει ὁμοῦς ὅλην τὴν ἀνθρώπινον θλίψιν τῶν ἡμερῶν μας; Εἶναι θανατὸν τὰ μέλη τοῦ Π Σ Ε νὰ ἀγνοοῦν ἐντελῶς τοὺς διωγμοὺς τῆς θρησκείας εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἑνωσιν; Ἀγνοοῦν ὅτι ἡ ἀνομία βασιλεύει ἐκεῖ; Ἀγνοοῦν ὅτι οἱ μάρτυρες διὰ τὴν πίστιν ἐκεῖ ἀνέρχονται εἰς ἐκατομμύρια, ὅτι ἡ Ἁγία Γραφὴ δὲν ἐκδίδεται καὶ ὅτι οἱ διαδίδοντες αὐτὴν τιμωροῦνται δι' ἐξορίσεως καὶ ἐξαναγκαστικῶν ἔργων; Ἀγνοοῦν ὅτι τὰ παιδιὰ ἐκεῖ στεροῦνται τὰ μαθήματα τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῆς θρησκείας ὡς καὶ τὴν παρακολούθησιν ἱεροτελεστιῶν; Ἀγνοοῦν τὰς χιλιάδας τῶν ἐξορισθέντων διὰ τὴν πίστιν ὡς καὶ τὰ ἀρπαχθέντα ἀπὸ τοὺς γονεῖς των παιδιὰ διὰ νὰ στερηθοῦν θρησκευτικῆς ἀνατροφῆς;

Πάντα ταῦτα εἶναι βεβαίως γνωστὰ εἰς ὅλους ὅσοι παρακολουθοῦν τὸν ἡμερήσιον τύπον, ἀλλ' οὐδέποτε ἀναφέρονται εἰς καμμίαν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Π Σ Ε. Οἱ οἰκουμενικοὶ ἱερεῖς καὶ λευταὶ ἀντιπαρέχονται ἐν σιωπῇ καὶ ἄνευ ἐνδιαφέροντος, ἄνευ ἔστω καὶ μιᾶς ματιάς πρὸς τοὺς Χριστιανούς τοὺς ὑπὸ τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως καταδιωκόμενους. Τηροῦν σιγὴν, διότι οἱ ἐπίσκοποι ἀντιπροδωσσοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, παρὰ πᾶσαν πρὸς τὰ ἐνάντια ἀπόδειξιν, ἀρνοῦνται τὴν ὑπαρξιν τῶν τοιούτων διωγμῶν πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν πολιτικῶν των Ἀρχῶν.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν εἶναι ἐλεύθεροι. Ἐξαναγκάζονται ἐκόντες ἄκοντες νὰ ὁμιλοῦν ἐν ὑποταγῇ εἰς τὰς παραγγελίας, ὡς ἔλαβον παρὰ τῶν Κομμουνιστῶν τῆς Μόσχας. Τὸ βάρος τῆς καταδιώξεως τοὺς καθιστᾷ ἀξίους περισσοτέρας συμπαθείας παρὰ κατακρίσεως. Ὅντες ὁμοῦς ἡθικοὶ αἰχμάλωτοι τῶν ἀθέων δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀληθεῖς ἐκπρόσωποι τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς ὑποφεισμένης καὶ στερούμενης δικαιοσύνης, τῆς ἐξαναγκασθείσης τηρεῖν σιγὴν καὶ ὀδηγηθείσης εἰς κατακόμβας καὶ φυλακάς.

Ὁ ἀποθιώσας Πατριάρχης Σέργιος καὶ ὁ νῦν Πατριάρχης Ἀλέξιος ἐξελέγησαν παραβάσει τῶν Κανόνων τῶν ὑπὸ τοῦ Πανορθόδοξου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ 1917 θεσπισθέντων ἅμα τῇ ἐπανιδρύσει τοῦ Πατριαρχείου. Ἀμφότεροι ἐξελέγησαν κατὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ Στάλιν, τοῦ ἀγριωτέρου διώκτου εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν. Δύνασθε νὰ φαντασθῆτε ἐπίσκοπον Ρώμης ἐκλεγέντα τῇ ὑποδείξει τοῦ Νέρονος; Ἀλλ' ὁ Στάλιν ἦτο ἀπείρως χειρότερος.

Οἱ ὑπὸ τοῦ Στάλιν ἐκλεγέντες ἱεράρχαι ἔπρεπε νὰ ὑποσχεθοῦν ὑπακοὴν εἰς τὴν ἀθεὸν κυβερνήσιν, τῆς ὁποίας σκοπός, κατὰ τὸ Κομμουνιστικὸν πρόγραμμα, εἶναι ἡ ἐκμηδένισις τῆς θρησκείας. Ὁ νῦν Πατριάρχης Ἀλέξιος ἔγραψε εἰς τὸν Στάλιν ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ προκατόχου του ὅτι θὰ παρέμενε πιστὸς εἰς τὴν κυβερνήσιν του «ἐνεργῶν ἐν πλήρει συμφωνίᾳ μὲ τὸ Συμβούλιον διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς

Ρωσικής Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ὡς καὶ μετὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τὴν συσταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πρώην Πατριάρχου καὶ θὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ σφάλματα καὶ ἀτοπες πράξεις.» Ὅλοι γνωρίζουν ὅτι «σφάλματα καὶ ἀτοπες πράξεις» εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν κυρίων τῆς Μόσχας σημαίνει ὅποιανδήποτε παράβασιν τῶν ἐντολῶν τῶν ὑπὸ τῶν Κομμουνιστικῶν ἀρχῶν δοθέντων.

Δυνάμεθα νὰ συμπιθώσωμεν τὸν ἀτυχή γέροντα, δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ τὸν ἀναγνωρίσωμεν ἐπικεφαλὴς τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας θεωροῦμεν ἑαυτοὺς ἀναπόσπαστον μέρος. Εἰς ἀμφοτέρους, εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀλέξιον καὶ εἰς τοὺς συνεργάτας του, ἡ κύρωσις τοῦ 30ου Ἀποστολικοῦ Κανόνος ὡς καὶ τοῦ 3ου τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου δόναται ἀναμφιβόλως νὰ ἐφαρμοσθῇ: «Εἰ τις ἐπίσκοπος κοσμικοῖς ἀρχαῖσι χρησάμενος, δι' αὐτῶν ἐγκρατὴς Ἐκκλησίας γένοιτο καθαιρεῖσθαι καὶ ἀφοριεῖσθαι, καὶ οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ πάντες».

Ὁ ἐπίσκοπος Δαλματίας Νικόδημος εἰς τὸ σχόλιόν του εἰς τὸν 30ὸν Ἀποστολικὸν Κανόνα λέγει: «Ἐὰν ἡ Ἐκκλησία κατέκρινε τὴν παράνομον ἐπιρροὴν τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν ἐπὶ τῇ ἀναβάσει τοῦ ἐπισκόπου εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν οἱ ἀρχόντες ἦσαν Χριστιανοί, πόσον περισσότερον ἐπομένως ἠναγκάσθη αὕτη νὰ τὴν κατακρίνῃ ὅταν οὗτοι ἦσαν εἰδωλόλατραι;» Τί λοιπὸν ὑπολείπεται νὰ εἰπωμεν ὅταν ἕνας Πατριάρχης καὶ ἐπίσκοποι ἐνθρονίζονται ὑπὸ τῶν φανερῶν καὶ ἀποπεφασισμένων ἐχθρῶν τῆς θρησκείας των;

Ὅταν ἕνα μέρος τοῦ Ρωσικοῦ Ἐπισκοπείου μετὰ τὸν προηγούμενον Πατριάρχην, τότε Μητροπολίτην, Σέργιον ἐπῆραν τὴν πορείαν τῆς συμφωνήσεως μετὰ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἐκκλησίας τὸ 1927, ἕνα μεγάλο καὶ τὸ σεβαστότερον μέρος τοῦ Ἐπισκοπείου μετὰ τὸν Μητροπολίτην Ἰωσήφ τοῦ Λενινγκράδ καὶ πρῶτον ὑποψήφιον τοῦ Πατριάρχου Τόχονος διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Τοποτηρητοῦ, Μητροπολίτην Κύριλλον τῆς Καζάν δὲν συμφώνησαν νὰ τὸν ἀκολουθήσουν προσημειώσαντες τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸ μαρτύριον. Ὁ Μητροπολίτης Ἰωσήφ εἶχεν ἤδη ἀπὸ τότε καταλήξει ὅτι, ἐν ὅνῃ κυβερνήσεως ἥτις φανερῶς εἶχεν ὡς σκοπὸν τὴν τὴν καταστροφὴν τῆς θρησκείας διὰ παντὸς ὑφισταμένου μέσου, ἡ νομικὴ ὑπαρξις τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως καθίσταται σχεδὸν ἀδύνατος χωρὶς νὰ συνεπείγωνται ὑποχωρήσεις λίαν μεγάλαι καὶ ἀμαρτωλαί. Ὅθεν οὗτος ἤρχισεν ἐν τῷ κρηπτῷ χειροτονίας ἐπισκόπων καὶ ἱερέων, διοργανῶνων τοιοῦτοτρόπως τὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῷ κρηπτῷ.

Οἱ ἄθεο σπανίως ἀναφέρουν τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κατακοιμῶν, φοβούμενοι μήπως τῆς δώσουν πολλὴν δημοσιότητα. Μόνον σπανιώτατα εἰς τὸν σοβιετικὸν τύπον ἀναφέρεται δὲν καί ποιος τῶν μελῶν τῆς. Πληροφορίαι ὅμως περὶ αὐτῆς παρέχονται εἰς ἐγγχειρίδια διὰ τοὺς ἀντιθρησκευτικοὺς λειτουργοὺς εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἑνωσιν. Ἐπὶ παραδείγματι, ἡ βασικὴ πληροφορία περὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα

«Ἡ Γυνήσια Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία» δίδεται εἰς τὸ ἐγχειρίδιον τιτλοφορούμενον SLOVAR ATEISTA — Τὸ Λεξικὸν τοῦ Ἀθέου, δημοσιευθὲν εἰς Μόσχα τὸ 1964.

Χωρὶς ἀνοικτὰς Ἐκκλησίας, οἱ ὁμολογηταὶ οὗτοι τῆς πίστεως τελοῦν τὰς ἱεροτελεστίας των ἀπαρατήρητοι ἀπὸ τοῦ ἔξω κόσμου. Οὗτοι εἶναι οἱ ἀληθῶς ἀντιπρόσωποι τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἡ δύναμις τῶν ὁποίων θὰ γνωστοποιηθῇ εἰς τὸν κόσμον μόνον μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Κομμουνιστικῆς δυνάμεως.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, ἂν καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας μετέσχον εἰς τὰς ἐν Γενεῇ ἀποφάσεις τῆς Πανορθόδοξου Συνελεύσεως τὸ παρελθὸν ἔτος, καὶ ἰδίως ἐν σχέσει μετὰ τὴν ἀπόφασιν ὅπως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία γίγῃ ὀργανικὸν μέλος τοῦ Π Σ Ε ἐκλαμβάνομεν τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὡς ληφθεῖσαν ἄνευ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία αὕτη εἶναι ἐξαναγκασμένη νὰ τηρῇ σιγὴν καὶ ἡμεῖς, ὡς ἐλεύθεροι ἀντιπρόσωποι ἐκείνης, λιποῦμεθα διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι μία τοιαύτη ἀπόφασις ἐλήφθη. Διαμαρτυρούμεθα κατηγορηματικῶς διὰ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ὡς οὖσαν ἐναντία αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως τῆς Μιάς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ δηλητήριο τῆς αἰρέσεως δὲν εἶναι καὶ τόσον ἐπικίνδυνον ὅταν κηρύττεται μόνον ἐκ τῶν ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας. Αἰὶαν ἐπικινδυνώδεστερον ὅμως τυγχάνει τὸ δηλητήριο τὸ ὁποῖον βαθμιαίως εἰσβάλλει εἰς τὸν ὀργανισμόν εἰς συνεχῶς μεγαλιτέρας δόσεις ὑπὸ ἐκείνων ποὺ ἔνεκα τῆς θέσεώς των δὲν ἔπρεπε νὰ ἦσαν δηλητηριασταὶ ἀλλὰ πνευματικοὶ ἱατροί.

Εἶναι δυνατόν οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐπίσκοποι νὰ παραμένουν ἀδιάφοροι εἰς τὸν κίνδυνον αὐτόν; Δὲν θὰ εἶναι πολὺ ἄργα νὰ προφυλάξωμεν τὸ λογικὸν ἡμῶν ποιμνιον ὅταν οἱ λύκοι καταβορροῦν τὰ ποιμνία ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ποιμένων των εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν μάνδρα των;

Δὲν βλέπομεν τὴν θείαν μάχαιραν ὑψωθείσαν ἤδη (Ματθ. ι' 34) διαχωρίζουσαν τοὺς παραμένοντας πιστοὺς εἰς τὴν παραδοθεῖσαν πίστιν τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας ἀπὸ τοὺς—κατὰ τὰς λέξεις τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου Ἀθηναγόρου εἰς τὸ Χαιρετιστήριον Μήνυμά του πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῆς Οὐράλας—ἐργαζομένους τὴν διαμόρφωσιν τῆς «νέας καμῆτης τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως» διὰ τὴν «ἐκκλήρωσιν τῆς γενικῆς χριστιανικῆς ἀνακαινίσεως» ἐπὶ τὰς ὁδοὺς τῆς μεταρρυθμίσεως καὶ ἀδιαφορίας ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν;

Υπεδείξαμεν ἄρκετὰ σαφῶς ὅτι αὕτη ἡ φαινομενικὴ ἐνότης δὲν εἶναι ἐνότης ἐν τῇ ἀληθείᾳ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλ' ἐνότης μιγνύουσα λευκὸν μετὰ μέλανος καλοῦ μετὰ κακοῦ καὶ ἀληθείας μετὰ πλάνης.

Ἐχομεν ἤδη διαμαρτυρηθῇ κατὰ τῶν ἀναρθόδοξων οἰκουμενικῶν ἐνεργειῶν τῆς Αὐτοῦ Παναγιότητος τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου καὶ τοῦ Ἀρχιεπι-

σκόπου Ιακώβου, εἰς ἐπιστολὰς εὐρέως διαδοθείσας μεταξὺ τῶν ἐπισκόπων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὰς διαφόρους χώρας. Ἐχομε δὲ λάβει ἀπὸ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου ἀπαντήσεις συμφωνίας μεθ' ἡμῶν.

Τώρα πλέον ἔφθασεν ὁ καιρὸς νὰ διαμεινωθῶμεν ἔτι ἐντονώτερον, καὶ μετέπειτα ἀκόμη ἐντονώτερον, διὰ νὰ τεθῇ τέσμα εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν τῆς δηλητηριάσεως προτοῦ γίνεῖ ἰσχυρὰ ὡς ἔγιναν αἱ ἀρχαῖαι αἰρέσεις τοῦ Ἀρειανισμοῦ, Νεστοριανισμοῦ, Εὐτιχιανισμοῦ, οἵτινες εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν τόσον συνεκλόνησαν τὸν ὅλον ἐκκλησιαστικὸν σῶμα, ὥστε νὰ θεωρηθῇ πρὸς στιγμήν, ὅτι ἡ αἵρεσις ἦτο ἰκανὴ νὰ ὑπερισχύσῃ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀπευθύνομεν τὴν ἔκκλησίν μας πρὸς ἀπαντας τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἱκετεύοντες αὐτοὺς, ὅπως μελετήσουν τὸ θέμα τῆς παρούσης ἐπιστολῆς καὶ ὅπως ἐγερθῶν εἰς προσπάθειαν τῆς ἀγνότητος τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως. Ἰκετεύομεν ἐπίσης αὐτοὺς, ὅπως προσεύχωνται διὰ τὴν Ρωσικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὴν τόσον ὑποφέρουσαν ἀπὸ τοὺς ἀθέους, ἵνα ὁ Κύριος κολοβάσῃ τὰς ἡμέρας τῆς δοκιμασίας της καὶ τῆς ἀποστείλῃ ἐλευθερίαν καὶ εὐρίνην.

Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τῇ 14/27 Ἰουλίου, 1969

Μητροπολίτης Φιλάρετος

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21ῃ Ὀκτωβρίου 1969

Τῇ ἀξιότιμῳ Διευθύνει τῆς «Φωνῆς τῆς Ὁρθοδοξίας»

Κάνιγγος 32

Ἐνταῦθα

Κύριε Διευθυντά

παρακαλῶ ὅπως δημοσιεύσητε τὰ κατωτέρω ἐν σέλει πρὸς τὴν «Ἀνοικτὴν Ἐπιστολήν» πρὸς με τοῦ κ. Εὐαγγέλου Τομαρά, ἥτις ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ προσφάτῳ φύλλῳ (ὑπ. ἀρ. 575—576) τοῦ Ὑμετέρου Περιοδικοῦ:

Ἀντίγραφα τῆς πρὸς Ἀγιορείτην Μοναχὸν ἐπιστολῆς μου ἐστάλησαν εἰς τινὰς Κληρικούς, καθὼς καὶ εἰς τινὰ λαϊκὰ πρόσωπα. Τὰ τελευταῖα ταῦτα δὲν ἦσαν πλείονα τῶν 10—12. Ἐπὶ ἐκάστου ἀντιγράφου εἶχε τεθῇ ἡ φράσις: «Ἀντίγραφον διὰ προσωπικὴν ἀποκλειστικῶς χρῆσιν». Δυστυχῶς ἡ ἠθικὴ δέσμευσις αὐτὴ ἡ τεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀποστολέως δὲν ἔτυχε σεβασμοῦ παρὰ τινων ἐκ τῶν παραιληπτῶν καὶ οὕτω τὰ ἀντίγραφα, ἀντιγραφόμενα ἐλευθέρως, ἐπληθύνθησαν.

Ὁ κ. Τομαράς, ζητήσας μοι ἀντίγραφον καὶ λαβὼν, με ἠρώτησεν ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ποιησῇται ἐλευθέραν χρῆσιν αὐτοῦ. Ἀπήντησα ὅτι ἡ φράσις «διὰ προσωπικὴν ἀποκλειστικῶς χρῆσιν» ἦτο σαφὴς καὶ ἐδήλου ὅτι ὁ παραλήπτης τοῦ ἀντιγράφου ὤφειλε νὰ μὴ χρησιμοποιήσῃ αὐτὸ ἐλευθέρως.

Ὁ κ. Τομαράς μετὰ ταῦτα ἔκρινεν ὅτι ἡδύνατο νὰ... δημοσιεύσῃ «Ἀνοικτὴν Ἐπιστολήν» ἀναφερομένην ἀκριβῶς εἰς κείμενον ὅπερ ἐστάλη αὐτῷ «διὰ προσωπικὴν ἀποκλει-

στικῶς χρῆσιν»! Ἐπειδὴ θεωρῶ τὴν πρᾶξιν ταύτην τοῦ κ. Τομαρά ὡς παραβιάζουσαν καὶ τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὴν ἠθικὴν τάξιν, δὲν θὰ ἀπαντήσω εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτοῦ, εἰς ἃ θὰ ἀπῆντων προθύμως ἂν ὑπεβάλλοντο διὰ προσωπικῆς ἐπιστολῆς.

Τὸ προτελευταῖον μόνον ἐρώτημα τοῦ κ. Τομαρά δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἄνευ ἀπαντήσεως οὐχὶ χάριν αὐτοῦ, ἀλλὰ χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ Ὑμετέρου Περιοδικοῦ, οἵτινες ἐνδέχεται νὰ σχηματίσωσιν ὅλως πεπλανημένην γνώμην διὰ τὰς περὶ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἀντιλήψεις μου:

Ἐρωτῶμαι λοιπόν: «Εἰς ποίους συγκεκριμένως Ἱερους Κανόνες στηρίζεσθε, ὥστε νὰ συνιστάτε εἰς τοὺς ἐμμένοντας εἰς τὰ πατροπαράδοτα Παλαισημερολογίτας νὰ δέχωνται, ὡς ἀντάλλαγμα διὰ τὴν ἐλευθέραν ἐνάσκησιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων, ὑποχρεωτικῶς τὸ μνημόσυνον τοῦ τοπικοῦ Ἐπισκόπου (Νεσημερολογίτου), ἐξωφθάλμως ἀθετήσαντος τὰς Παραδόσεις καὶ μὴ συμφρονούντος αὐτοῖς τῇ πίστει;»

Παρακαλῶ τὸν κ. Τομαρά νὰ ὑποδείξῃ εἰς ποῖον κείμενόν μου εἶδε ποτε ὅτι ἐγὼ συνέστησα εἴτε εἰς τοὺς Παλαισημερολογίτας εἴτε εἰς οἰουσιδήποτε ἄλλους τὸ μνημόσυνον τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου ὡς ΑΝΤΑΛΛΑΓΜΑ διὰ τὴν ἐλευθέραν ἐνάσκησιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων». Τὸ τοιοῦτον μόνον ὡς συκοφαντίαν δύναμαι νὰ χαρακτηρίσω. Δὲν ἐθεώρησά ποτε τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν ὡς πεδῖον ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, ὥστε νὰ συνιστῶ τὸ ἀπῆρμα προσφέρων ὡς ἀντάλλαγμα τὸ θ'. Τὰ τοιαῦτα μόνον ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ κ. Τομαρά ἐπετέλεσα, οὐδέποτε δ' ἐν τῇ πραγματικότητι.

Ὅσακις συνέστησα τὸ μνημόσυνον, ἐπεκατέστην (ὀρθῶς ἢ πεπλανημένως, ἀδιάφορον,) λόγους κανονικῆς τάξεως, συμφέροντος τῆς Ἐκκλησίας κ.τ.π.... Οὐδέποτε ἐζήτησα τοῦτο ὡς ΟΡΘΟΝ «ἐλευθέρας ἐνασκήσεως θρησκευτικῶν καθηκόντων». Ἀντιθέτως ἀνέκαθεν ἠγωνίστην ὑπὲρ τῆς καλῶς ἐννοουμένης θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Ἀκόμη καὶ προσφάτως ἔγραψα ὅπου ἔδει, συνιστῶν τὴν ἀποφυγὴν οἰουσιδήποτε καταπιεστικοῦ μέτρου κατὰ τῶν Παλαισημερολογιτῶν. Πάντοτε ἐπίστευσα καὶ διεκήρυξα μετὰ τοῦ Μ. Ἀθανασίου ὅτι «οὐ ξίφεσιν ἢ βέλεσιν οὐδὲ διὰ στρατιωτῶν ἡ ἀλήθεια καταγγέλλεται, ἀλλὰ πειθοὶ καὶ συμβουλίᾳ».

Μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
Ἐπιφάνειος Θεοδωρόπουλος
Ἀρχιμανδρίτης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες χρηματικὰς ἐπιταγὰς, ὅπως ἀπαραιτήτως ἀναφέρωσι τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον προορίζονται τὰ ἀποστέλλόμενα χρήματα.

(Ἐκ τῶν Γραφείων)

Ἀπὸ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Παρακκλησίου «Ἅγιος Δημήτριος» τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Περιστερίου. Πλησίον τοῦ Μακαριωτάτου διακρίνεται ὁ Ἀρχιδιάκονος τοῦ Μητροπολίτου Φιλαρέτου πατὴρ Ἀδριανός.

Ἀπὸ τὴν πανήγυριν τοῦ Ἁγ. Ἀρτεμίου εἰς τὸ ὁμώνυμον Ἱερὸν Ἑσυχαστήριον.

Πρὸς τὸ Θρησκευτικὸν Περιοδικὸν «Φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας»

Παρὰ τοῦ ἐκδότου τοῦ ἐν Ἀθήναις θρησκευτικοῦ περιοδικοῦ «Ἡ Φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας» τὴν 4ην τρέχοντος μηνὸς Νοεμβρίου ἔλαβον γνῶσιν τοῦ κειμένου τῆς ἐπιστολῆς, ἣν ἀπέστειλε πρὸς δημοσίευσιν ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἡ. Ἐπιφάνιος Θεοφωρόπουλος, εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐν τῷ φύλλῳ ὑπ' ἀριθ. 575—576 ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου (Π. Ο. Η.) καταχωρηθείσης ἀνοικτῆς ἐπιστολῆς μου ἐπὶ ἡμερομηνίαν 6 Σεπτεμβρίου ἐ.ξ.

2. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ τούτου ἀνέγνωσα, ὅτι δὲν πρέκειται νὰ δώσῃ ἀπάντησιν πρὸς ἐμέ, διὰ τὰ διατυπωθέντα, ἐρωτήματά μου, εἰς ἃ προθύμως θὰ ἐδίδοτο ἀπάντησις, ὡς γράφει, ἐὰν ὑπεβάλλοντο αὐτῷ διὰ προσωπικῆς ἐπιστολῆς μου.

3. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἐπὶζητεῖ τὴν ἔχει λάβει κανονικῶς μέσῳ τοῦ Ταχυδρομείου, μὲ ὅλα τὰ ἀκριβῆ στοιχεῖα τῆς διευθύνσεως τῆς κατοικίας του καὶ ἀπῆλθον ἤδη πρὸς τὴν «Φωνὴν τῆς Ὁρθοδοξίας». Ποῖαν λοιπὸν, ἄλλην ἐπιστολὴν ἐπιθυμεῖ ὁ Π. Ἐπιφάνιος νὰ λάβῃ διὰ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ἐμέ; — Ὅσαι ἐπιστολαὶ καὶ ἐὰν ἀπεστέλλοντο ἐκ μέρους μου θὰ εἶχον ἀναμφιβόλως τὸ ἴδιον περιεχόμενον, διότι αὐτὸ ἦτο τὸ θέμα, ὅπερ μὲ ἀπασχόλησε, μετὰ τὴν ἀπόρριψιν τῆς παρακαλῆσεώς μου, ἐν τῇ ἐπιστολῇ μου ἀπὸ 25 Αὐγούστου ἐ.ξ. ὑπ' αὐτοῦ, ὅπως διατυπώσω ἐλευθέρως τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τῶν θεμάτων, ἀτινα περιλαμβάνει ἡ ἐπιστολμαία διατριβή του, περὶ τοῦ μνημοσύνου τοῦ Πατριάρχου Ἀθηνῶν, ἥτις μοι ἀπεστάλη προσωπικῶς παρὰ τοῦ ἰδίου.

4. Ἐτέθη ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς μου (6.9.69) ἡ χαρακτηριστικὴ ἐνδειξις «ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ» πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ δημοσιευθῇ αὕτη εἰς τὸν Ὁρθόδοξον Τύπον, (Φωνὴ Ὁρθοδοξίας καὶ Κήρυξ Ἐκκλησίας Ὁρθοδόξων) πρὸς εὐρυτάτην συζητήσιν διὰ τὴν συλλογὴν συμπερασμάτων ἐπὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ὁ π. Ἐπιφάνιος δὲν θὰ εἶχεν τὸν διαθέσιμον χρόνον νὰ ἀπαντήσῃ, ὡς τοῦτο μοι ἐγνώρισεν διὰ τῆς προγενεστερᾶς ἐπιστολῆς του ἀπὸ 26 Αὐγούστου, γράφον ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς «ἂν θέλητε νὰ ἐπιστείλητε εἰς ἐμέ προσωπικῶς τὰς παρατηρήσεις ὑμῶν οὐδὲν τὸ κωλύον. Ἀμφιβάλλω ὅμως, ἂν θὰ εἴρω τὸν χρόνον νὰ ἀνταπαντήσω, λόγῳ πολλῶν ἀσχολιῶν».

Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς συνέβη εἰς τὴν πραγματικότητά, μετὰ τὴν ἀπροθυμίαν τούτου νὰ ἀπαντήσῃ

ἐντὸς τῆς εὐλόγου προθεσμίας. Ἐδέχθη ὅμως νὰ ἀπαντήσῃ βραδύτερον ὡς ἀπῆλθον εἰς τὴν «Φωνὴν τῆς Ὁρθοδοξίας» ὅταν εἶδεν ἐν αὐτῇ δημοσιευομένην κανονικῶς τὴν ἀνοικτὴν ἐπιστολήν μου.

5. Τί λοιπὸν, τὸ ἀπρεπὲς καὶ ἀντικανονικὸν συνέβη; ὥστε νὰ χολωθῇ τόσο πολὺ καὶ νὰ φθάσῃ

μέχρι σημείου νὰ χρησιμοποιήσῃ φράσεις, «μὴ ἐπιτρεπομένας εἰς πνευματικὸν Πατέρα, ἐμβριθῆ περὶ τὰ Ἐκκλησιαστικά;». Ἀπὸ τὸν π. Ἐπιφάνιον ἀνέμενον νὰ μὲ πείσῃ, περὶ τῆς κατὰ Θεὸν ἀληθείας, ἔξαντλοῦντα ὅλα τὰ μέσα, ἅτινα ἀφρόνως τῷ παρέχει ἡ διδασκαλία τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ, καὶ ἡ θεολογικὴ του κατάρσις.

6. Παρατήρησα ὅτι ἐνῶ διὰ τὴν συγγραφὴν τῆς διατριβῆς του διέθεσε μακρὸν χρονικὸν διάστημα, διὰ τὴν ἀπάντησιν τῶν ἐρωτημάτων μου, πλὴν ἐνὸς καὶ ἐπ' αὐτοῦ οὐχὶ ἀσκληραγωγικῶς, δὲν ἠθέλησεν οὐδὲ καὶ νὰ ἀσχοληθῇ.

Πρέπει, ὅμως, νὰ γνωρίζῃ ὅτι οὕτω μὴ δίδων ἀπάντησιν εἰς ζητήματα Πίστεως, ἀρνεῖται καὶ τὸ θεῖον Παράγγελμα: «ἔτοιμοι δὲ αἰεὶ πρὸς ἀπολογίαὶ παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος μετὰ πραότητος καὶ φόβου, συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθὴν». Α' Ἀπ. Πέτρου γ - 15.

7. Παραμένονσιν εἰς αὐτὴ ἀναπάντητα τὰ ἐξῆς τέσσαρα (4) ἐρωτήματά μου:

α) Πιστεύετε ὅτι οἱ ἐκπροσωποῦντες τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ὀρθοδοτικοῦσιν σήμερον πράγματι τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, μετὰ τὰς ἀπὸ τοῦ 1924 ἐπεληθούσας γνωστὰς καινοτομίας ἐν τῇ τάξει τῆς ὀρθοδόξου Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, συνεπείᾳ τηρήσεως νέου ἡμερολογιακοῦ συστήματος, διὰ τὰς ἀκαινότητας ἐορτῶν καὶ ὅτι οὗτοι δὲν ἀκολουθοῦσιν τὸ διημιουργηθὲν ἐπάρατον θρησκευτικὸν σχίσμα ἐν Ἑλλάδι μὲ ὅλας τὰς ψευδοφόρους συνεπειάς;

β) Ἀναμένετε ἀπὸ λεγομένην Πανορθόδοξον Σύνοδον νὰ ρυθμίσῃ ἄλλως τὰ ἐκκλησιαστικά μας πράγματα, ἅτινα ὡς ἱερὰ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ὑφίστανται ἐπὶ 1600 ἔτη, θεσπισθέντα παρὰ τῶν Ἁγίων Οἰκουμενικῶν καὶ Τοπικῶν Συνόδων; Καὶ πιστεύετε ὅτι μία Πανορθόδοξος Σύνοδος δύναται νὰ ἀναγορεύῃ ἀποφάσεις καὶ Κανόνας Οἰκουμενικῶν Συνόδων;

γ) Ἐξακολουθεῖτε νὰ ἔχητε τὴν γνώμην, ὅτι ὁ Κανὼν ΠΕ' τῆς ΑΒ' Συνόδου, περὶ διακοπῆς τοῦ μνημοσύνου Ἐπισκόπου, ὡς ἔχει διατυπωθῇ καὶ ἐρμηνευθῇ ἐν τῷ ἱερῷ Πηδαλίῳ τῆς Ἐκκλησίας, ἔχει δινηρικὸν μόνον χαρακτῆρα καὶ οὐχὶ ἀπολύτως ὑποχρεωτικόν, δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ ἀντιληφθῶσιν τὸ βάθος τῶν πραγμάτων καὶ τὰς ἐννοίας τῶν λέξεων αὐτῶν;

δ) Παραδέχεσθε ὅτι οἱ Παλαιοημερολογῖται ἀποτελοῦσιν ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ, ὡς τοῦτο ἐγγράφως ἐδηλώθη πρὸς τὴν Πολιτείαν, διὰ τοῦ ὑπομνήματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας ἐν ἔτει 1950 ἐπὶ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Σπυρίδωνος;.

8. Ὡς πρὸς τὸ ἕτερον σημεῖον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ

π. Επιφάνιου, πρὸς τὴν «Φωνὴν τῆς Ὁρθοδοξίας» καθ' ὃ ἐπιζητεῖ νὰ ὑποδείξω εἰς ποῖον κείμενον τοῦ εἶδον ποτὲ νὰ συνιστᾷ εἴτε εἰς τοὺς Παλαιοημερολογίτας, εἴτε εἰς οἰουσιδήποτε ἄλλους τὸ μνημόσυνον τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου, ὡς ἀντάλλαγμα διὰ τὴν ἐλευθέρωσιν ἐνάσζησιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων, κρίνω ἐλάνανγκες νὰ ὑπομνήσω εἰς αὐτὸν τὰ ἀκόλουθα:

Πρῶτον: Κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τοῦ π. ἔτους 1968, πρὸς ἐνημέρωσίν μου ἐπὶ τοῦ ἀναφθέντος ζητήματος, «ἐάν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς Μονην Παλαιοημερολογιτῶν νὰ μνημονεύῃ τὸν τοπικὸν Ἐπίσκοπον τῆς κρατούσης Ἐκκλησίας, κατόπιν τῆς κυκλοφορίας ἐνὸς φυλλαδίου ἐκδοθέντος ἐκ τῆς ἐν Φεβρ. Ἀττικῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἀγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης ὑπὸ τὸν τίτλον: «Πῶς ἐγνώρισα τὸ Πάτριον Ἑορτολόγιον καὶ ἐπέστρεψα εἰς αὐτό», ὁ π. Επιφάνιος διὰ πνευματικοῦ τινὸς τέκνου τοῦ, μοὶ ἀπέστειλεν ὁλόκληρον τὴν σειρὰν ὑπ' ἀριθ. 1145 ἕως 1156 φύλλον τοῦ ἐν Ἀθήναις περιοδικοῦ «Τρεῖς Ἱεράρχαι» μεταξύ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1147 φύλλον, ἐνθα δημοσιεύεται καὶ ἡ «Ἀνοικτὴ Ἐπιστολὴ» πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Παλαιοημερολογίτας Κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς» εἰς ἣν σαφῶς ἀναγράφονται καὶ αἱ ἀκόλουθοι ἀπόψεις μου, καθ' ὅν χρόνον ἐτύγχανεν οὗτος συντάκτης πλείστον ὅσον δημοσιεύσεων, θρησκευτικοῦ περιεχομένου, ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ: «Πρέπει νὰ ἀποκαταστήσῃτε τὰς μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κανονικὰς σχέσεις ὑμῶν, ἵνα οὕτω παρὰ χρῆμα καὶ αὐτοματοῦς εὐρεθῇτε ἐν κανονικῇ κοινωνίᾳ μετὰ τῆς καθόλου ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

«Δὲν ζητοῦμεν λοιπὸν, ὅπως ἐγκαταλίπητε τὸ Παλαιὸν Ἡμερολόγιον. Ζητοῦμεν καὶ ὑποδεικνύμεν ἢ μᾶλλον ἱκετεύομεν καὶ παρακαλοῦμεν, ἐκ βαθύτατου πόνου ψυχῆς, διὰ τὴν διαίρεσιν τῆς Ἐκκλησίας ὀριζόμενοι, ὅπως ἀποδέξησθε τὸ μνημόσυνον τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

«Καὶ τότε:

«Θὰ ἡ ἡνωμένη κανονικῶς ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὑπαρχούσης μόνον ἐορτολογικῆς ιδιορρυθμίας (ἐνῷ σήμερον ὑπάρχει καὶ ἐορτολογικὴ ιδιορρυθμία καὶ κανονικὴ διάσπασις).

«Θὰ ἡ ἡνωμένη κανονικῶς ὁλόκληρος ἡ ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐφ' ὅσον ἡ σήμερον ἀνεξάρτητος πάντῃ οὐσα παράταξις τῶν ἐν Ἑλλάδι Παλαιοημερολογιτῶν, θὰ ἐνταχθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ δι' αὐτῆς εἰς τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν.

«Θὰ θεωρηθῇτε πλέον ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἀπολύτως κανονικὰ πρὸς πάντα τὰ ἄλλα ἰσότιμα.

«Θὰ δυνηθῶσιν πολλοὶ σημερινοὶ ὁπαδοὶ τοῦ Νέου Ἡμερολογίου, ἀγαπῶντες ἐνδεχομένως τὸ Παλαιόν, ἐν ᾧ ἐγεννήθησαν καὶ ἐβαπτίσθησαν, νὰ ἐορτάσωσιν κατὰ τὸ Παλαιόν, χωρὶς φόβον νὰ εὐρεθῶσιν ἐν κανονικῇ ἀνταρσίᾳ.

«Θὰ ἐνισχυθῇ διὰ τῆς μεθ' ὑμῶν ἐνώσεως καὶ στενῆς συνεργασίας (ἀσχέτως ἐορτολογικῶν ιδιορρυθμιῶν) καὶ θὰ ἀποδείχῃ ἀκαταμάχητος ἡ καὶ σήμερον ὑπάρχουσα παρ' ἡμῖν παράταξις τῶν συντηρητικῶν καὶ παραδοσιοφίλων Ὁρθοδόξων».

Ἰδοὺ ἡ πρώτη ἀπόδειξις, περὶ τοῦ προτεινομένου μνημοσύνου Νεοημερολογίτου Ἐπισκόπου, παρὰ τοῦ κλήρου τῶν Παλαιοημερολογιτῶν, μὲ ὅλα τὰ συμπαρομαρτοῦντα ἀνταλλάγματα.

Δεύτερον: Ὑπάρχει καὶ ἑτέρα ἀπόδειξις, περὶ τοῦ ἀνωτέρου, ἀναγραφομένη εἰς τὸ ἐξ ἑκατὸν (100) σελίδων ὑπόμνημα τῶν Γ.Ο.Χ. (Κάνιγγος 32) ὅπερ παρεδόθη αὐτῷ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος 1968 ὑπὸ τριῶν (3) ἱερομονάχων καὶ ἐνός (1) λαϊκοῦ Θεολόγου, οἵτινες ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἀνεπισημως συγκροτηθεῖσαν ἐπιτροπὴν, εἰς ἣν συμμετείχον καὶ ὁ π. Επιφάνιος, δύο (2) Ἀρχιερεῖς, εἰς (1) ἑτερος ἀρχιμανδρίτης, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς (1) καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν ἐξευρέσεως τρόπου προσεγγίσεως τῶν θρησκευτικῶς διίσταμένων ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξων.

Διὰ τοῦ κατατεθέντος ὑπομνήματος τῶν Γ.Ο.Χ. ἀπερρίφθησαν αἱ διατυπωθεῖσαι εἰς σημεῖον ἀποφίσεως τῶν ἀνωτέρω μελῶν, ἀνηκόντων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Ἑλλάδος, καθ' ὅς τὸ ζήτημα τοῦ Ἡμερολογίου ἐν ἀναμονῇ Πανορθοδόξου ἀποφάσεως θὰ ἡδύνατο νὰ λυθῇ ἐάν ἀκολούθηθῇ ἡ κατὰ τι σχῆμα ἐξαρτησις τῶν ἐν Ἑλλάδι Παλαιοημερολογιτῶν ἐκ τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας, μὲ μνημόνευσιν, ὅμως, τοῦ ὀνόματος Ἐπισκόπου, ἔχοντος τὴν κανονικὴν αὐτοῦ ἀναφορὰν εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τρίτον: Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἀπόδειξις, πλέον ἢ σαφὴς περὶ τοῦ μνημοσύνου Ἐπισκόπου». Εἶναι ἐκεῖνη ἥτις ἀναγράφεται ἐν τῇ τελευταίᾳ παραγράφῳ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ π. Επιφάνιου, πρὸς τὴν «Φωνὴν τῆς Ὁρθοδοξίας» (21.10.69). Ἰδοὺ ἐπὶ λέξει τὸ κείμενον: «ὥςαύτως συνέστησα τὸ μνημόσυνον, ἐπεκαλέσθην (ὁρθῶς ἢ πεπλανημένως, ἀδιάφορον) λόγους κανονικῆς τάξεως, συμφέροντος τῆς Ἐκκλησίας κ.τ.λ...».

— Διὰ τοὺς γνωρίζοντας ἀνάγνωσιν, τὸ κείμενον τοῦτο δηλοῖ ὅτι ὁ π. Επιφάνιος συνέστησε τὸ μνημόσυνον Ἐπισκόπου.

— Αὐτό, ὅμως, τὸ «πεπλανημένως» εἶναι ἐκεῖνο, ὅπου προσβάλλει τὴν Θεῖαν δρόμησιν τὴν χαραχθεῖσαν παρὰ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἐν τῇ τάξει τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

9. Κατόπιν τῶν ὡς ἄνω ἐκτιθεμένων, ἐλπίζω ὅτι ὁ π. Επιφάνιος θὰ θελήσῃ νὰ παραδεχθῇ ὅτι καθεῖς ἄλλο παρὰ σικοφαντία καὶ ὕβρις ἢ φαντασία ἐνυπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Τὰ γεγονότα περιτρώως ἀποδεικνύουσι τὴν βασιμότητα τῶν ἐπιχειρημάτων μου.

10. Φρονῶ ὅτι δὲν παρεβιάσθη ἡ καλὴ πίστις

καὶ ἡ ἠθικὴ τάξις, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ π. Ἐπιφάνιος ἐν τῇ ἐπιστολῇ του, καθ' ὅσον οὐδεμία ἀντίθετος ἀνάπτυξις ἐπὶ τῶν θεμάτων τῶν ἀναγραφομένων ἐν τῇ διατριβῇ του ἐγένετο ἐκ μέρους μου. Ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον περιορίσθην εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν προαναφερθέντων ἐρωτημάτων μου, διὰ νὰ δυνήθω νὰ σχηματίσω τὸ μὲν γνῶμην, τὸ δὲ νὰ ἐκφέρω τὰς ἀπόψεις μου, εὐθύς ὡς ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διατριβὴ ἀποτελέσῃ τὸν πυρῆνα βιβλίου, κατὰ τὰ ὑπεσχημένα παρὰ τοῦ π. Ἐπιφανίου, διὰ τῆς ἀπὸ 26 Αὐγούστου πρὸς ἐμὲ ἐπιστολῆς του.

11. Ἐὰν ὁ π. Ἐπιφάνιος τὴν καλὴν ἀπολογίαν ἐπιθυμῇ, ἐνώπιον τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, ἃς θέσῃ τὸ ταχύτερον εἰς τὴν δημοσιότητα ὁλόκληρον τὴν πρὸς τὸν Μοναχὸν τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀπευθυνθεῖσαν ἐπιστολὴν αἰτῶν διατριβὴν του, περὶ τοῦ μνημοσύνου τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναπόλεως, διὰ νὰ ἀκουσθῶσιν ἐλευθέρως καὶ αἱ γνώμαι τῶν ἐκαιόντων, δοθέντος ἄλλως τε ὅτι τὸ κείμενον τοῦτο δὲν περιορίσθην μόνον εἰς τὸν ἀποδέκτην ἐν Ἀγίῳ ὄρει μοναχόν, ἀλλ' ἀπεστάλη καὶ εἰς ἄλλα ἄτομα (κληρικούς καὶ λαϊκούς) τῇ φροντίδι τοῦ ἰδίου π. Ἐπιφανίου, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐπιστολῆς του πρὸς τὴν «Φωνὴν τῆς Ὀρθοδοξίας» ἀπὸ 21.10.69.

Πλὴν τούτου καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἀποδέκτου μοναχοῦ κ. Νικοδήμου, φαίνεται ὅτι δὲν ἐτηρήθη ὁ ὅρος «διὰ προσωπικὴν ἀποκλειστικῶς χρῆσιν», καθόσον ἐκκλοφόρησαν τὴ μερίμνη τοῦ ἰδίου (μοναχοῦ), ἀντίγραφα τῆς διατριβῆς ταύτης τοῦ π. Ἐπιφανίου καὶ ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὡς τοῦτο περιγράφεται διὰ τῆς ἄρτι κυκλοφορησάσης ἐντύπου ἀπαντήσεως τῶν Ζηλωτῶν Ἀγιορείτων Πατέρων ἐπὶ τῆς διατριβῆς.

12. Τέλος, ἐπειδὴ εἰς τὴν πρὸς τὴν «Φωνὴν τῆς Ὀρθοδοξίας» ἐπιστολὴν του ὁ π. Ἐπιφάνιος ἐν κατακλείδι ἀναγράφει τὸ τοῦ Μ. Ἀθανασίου: «οὐ ξίφεσιν ἢ βέλεσιν οὐδὲ διὰ στρατιωτῶν ἡ ἀλήθεια καταγγέλλεται, ἀλλὰ ἐν πειθῇ καὶ συμβουλίᾳ», ἐρωτᾶται: Ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐπικαλεῖται, διατί δὲν τὰ ἐφήρμοσεν εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν;

13. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ μας Ἱστορία βρῖσκει παραδειγματίων, ὅπου οἱ Θεοφόροι Πατέρες, διδάσκαλοι τῆς Οἰκουμένης καὶ οἱ καλῶς ἀθλήσαντες καὶ δικαιοφάνεις Ἅγιοι, ὅσοι καὶ μάρτυρες, μετὰ τὸν σταυρὸν ἀνὰ χεῖρας διαζόμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι ἐστερέωσαν τὴν ὀρθόδοξον Πίστιν, διδάσκοντες καὶ ἐλέγχοντες τοὺς ὑπεναντίους, ἄρχοντας καὶ ἀρχομένους, δι' ὃ καὶ ἡ στρατευομένη ἐπὶ γῆς Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δικαίως, τοὺς τιμᾷ καὶ γεραίρει, ὡς φωστῆρας, μυρίνοια ἄνθη τοῦ Παραδείσου, πύγχουσα στόματα τοῦ λόγου καὶ τῆς οἰκουμένης ἀγλαΐσμα.

Μετὰ τιμῆς

Ε. Τομαρᾶς

Ῥ' ποναύαρχος Β.Ν. (Ο) ἑ.δ.

Ὁ Ἐκκλησιασμός στηρίζει τὴν ἀλήθεια

«Ἐκκλησία... στύλος καὶ ἐδριώμα
τῆς ἀληθείας.

(Α' Τιμ. 3.15)

Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πλάσμενὴ γιὰ τὴν ἀλήθεια. Ὁ κόσμος μὲ τὴν πονηρίαν, τὰ συμφέροντα, τὴς θεωρίας, τὴν ἀγωγὴν, τὰ παραιοστάγματα καὶ τὴς ἀνάγκης του, παραιοσφώνει τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν καταπατεῖ. Ποιθὲν ἄλλοῦ δὲν ἐπάρχει ἀγνὴ καὶ σωστὴ ἡ ἀλήθεια, ὅσο στὴ διδασκαλίᾳ καὶ τὰ παραγγέλματα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἀλήθεια, ποὺ ἔφερε στὸν κόσμον ὁ Χριστός, διατηρήθηκε ὁλόκληρη στὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀμετάβλητη. Ἀναρίθμητοι ἐχθροί, σὲ κάθε ἐποχῇ, ἐπολέμησαν τὴν ἀλήθεια αὐτή. Ἔχυσαν ποταμούς μελάνη καὶ ἔγραψαν φοβερὰ ψεῖδη καὶ συκοφαντίες. Ἐχρησιμοποίησαν ὅλα τὰ μέσα, πνευματικὰ καὶ υλικά, καὶ ὅμως ἀνίμεσα ἀπὸ τὰ φοβερὰ ζήματα τῶν ἐπιθέσεων κάθε φορὰ περισσότερο ἀγνὴ καὶ φωτεινὴ ἀναπηροῦσε ἡ χριστιανικὴ ἀλήθεια. Οἱ ἄπιστοι καὶ οἱ αἰρετικοί, μὲ τὸν πόλεμό των, δείχνουν πὺς ἡ Ἐκκλησία ἔχει πολὺτιμο θησαυρό, τὴν ἀλήθεια τοῦ Ἐδωγέλου. Ξεχωριστὰ ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι μπορούμε νὰ καυχήθουμε, γιατί διατηρήσαμε ὁλοκάθαρην τὴν πίστιν, ὅπως μᾶς τὴν παρέδωκε ὁ Κύριος καὶ οἱ ἀπόστολοι Του. Εἶναι ἀμέτρητα τὰ πλήθη τῶν θεωριῶν, τῶν διδασκαλιῶν, τῶν πλανῶν καὶ τῶν αἰρέσεων, τῶν δοξασιῶν καὶ τῶν ματαίων ἐπινοημάτων τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἀποδείχτηκαν ψεῖδος καὶ πλάνη. Ἡ ἀλήθεια δὲν ἦλθε ἀπὸ τῆ γῆ, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Ἄς μὴ νομίσῃ κανεὶς πὺς εἶναι ἀρετὸν νὰ μιᾶθῃ ἀλήθειες ἐπίγειες, στὴν ἐπιστήμην, στὴς τέχνες καὶ στὴ ζωὴ. Αὐτὰ ὅλα δὲν εἶναι ἡ ἀλήθεια ποὺ σώζει, ἡ ἀλήθεια τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρετῆς. Ὅταν Ἐκκλησιαζόμεθα, γνωρίζουμε, ὅτι στηρίζομεθα στὸν ἀσάλευτο βράχο τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ δὲν ἀρῆνομε τὸ πνεῦμα μας νὰ παραιοσθῇ ἀπὸ κακοδοξίες καὶ πλάνες ἀνθρώπινες. Εἶναι μεγάλη εὐεργεσία νὰ γνωρίζουμε τὸν ἀληθινὸ Θεόν, νὰ πευθαρχοῦμε στὴν Ἐκκλησίαν, ποὺ εἶναι ὁ μόνος θεματοφύλακας τῆς ἀληθείας. Εἶναι ἀσάλευτα τὰ θεμέλια τῆς πίστεως καὶ αἰῶνα τὰ διδάγματά της. Εἶναι ἡ Ἀποκάλυψις διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐβεβαίωσε: «Ἐ γ ὦ ε ἰ μ ἰ ἢ Ἀ λ ἡ θ ε ἰ α». Εἶναι ἡ ἀλήθεια ποὺ σώζει, ἀγιάζει, φωτίζει καὶ κατευθύνει τὴ ζωὴ μας στὸν αἰῶνιο προορισμό της. Ἡ συνειδησις τῆς Ἐκκλησίας καταδικάζει κάθε παραιοσάκτο καὶ σφαλερό. Ὁ Χριστιανὸς πρέπει νὰ Ἐκκλησιαζέται τακτικὰ γιατί ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ ἴσιος δρόμος τῆς ζωῆς.

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Πρός τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Φλωρίνης κ. Αύγουστίνον εἰς Φλώριναν

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ Δευτέρᾳ 9(22) Ἰαν. 68

Σεβασμιώτατε,

Στὴν τελευταία «Χριστιανικὴ Σπίθα» ἀνέγνωσα τὸ ἄρθρο σας «Ὁφειλόμενη ἀπάντησις». Τὰ ὅσα γράφετε γιὰ τὴν στάσι τοῦ Χριστιανοῦ ἀπέναντι τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς πολιτικῆς εἶναι ὀρθότατα. Ἡ κατηγορία τῶν ἐπιστολογράφων σας, ὅπως τὴν ἀναφέρετε, εἶναι τελείως ἀβάσιμος. Ὁ ἱερεὺς ὁ ὁποῖος καλεῖται νὰ χειροτονηθῇ εἰς ἐπίσκοπον, δύο μόνον πράγματα πρέπει νὰ ἐρευνήσῃ. Τὸ πρῶτο καὶ κυριώτερον εἶναι: μήπως προδόσῃ τὴν Πίστιν. Τὸ δεύτερον: μήπως παραβῇ τοὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας. Πολιτικὰ κρτήρα ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ὑπαισέρχονται.

Ὅμως Σεβασμιώτατε ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς ἐρωτήσω κάτι, κάτι τὸ ὁποῖον πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀγάπην μου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἅφ' ἑνὸς καὶ ἀπὸ τὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸ πρὸς ἐσᾶς τὸν ἴδιο: Σεῖς, ὅταν δεχθήκατε νὰ χειροτονηθῇτε Ἐπίσκοπος Φλωρίνης ἐρευνήσατε αὐτὰ τὰ δύο πράγματα;

Γνωρίζατε ὅτι μόλις ρηθᾶσατε στὴν Φλώρινα, στὴν πρώτη κα' ὅλα λειτουργία σας ὡς ἐπίσκοπος θὰ εἰσαستان ὑποχρεωμένος νὰ μνημονεύσατε ὡς Πατριάρχην σας, ὡς Πρόεδρόν σας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸν Ἀθηναγόρα. Θὰ εἰσαستان ὑποχρεωμένος δηλαδὴ νὰ ἐνταχθῇτε στὸν χορὸ τῶν Μητροπολιτῶν τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, νὰ ἀδερφοποιηθῇτε τόσο μὲ τὸν ἴδιον ὅσο καὶ μὲ τοὺς Μητροπολίτας τοῦ Φαναρίου καὶ τὸν πολὺν Ἰάκωβον Ἀμερικῆς καὶ νὰ ἀναγνωρίζετε τὸν Ἀθηναγόρα ἐπισήμως καὶ ἐπ' ἐκκλησιαστικῶν, ὀρθόδοξον, ὁρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας. Διότι αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἔχει τὸ μνημόσυνο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Εἶναι ἡ δημοσία ὁμολογία πίστεως. Διὰ τοῦ μνημοσύνου δηλώνει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ ἐπίσκοπος, ἐπισήμως, ἐπ' ἐκκλησιαστικῶν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἔχει τὴν ἴδια ἀκριβῶς πίστιν μὲ τὸν μνημονευόμενον, καὶ ἔτσι δηλοῦται ἡ ταυτότης τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ.

Τὰ γνωρίζατε αὐτά. Καὶ ὅμως δεχθήκατε νὰ γίνετε ἐπίσκοπος Φλωρίνης καὶ νὰ μνημονεύσατε καὶ νὰ ἐξακολουθήσατε νὰ μνημονεύετε τὸν Ἀθηναγόρα. Καὶ τοῦτο πότε; Τὸ ἔτος 1967. Τέσσαρα δηλαδὴ χρόνια μετὰ τὸν ἐναγκαλισμὸν τοῦ μετὰ τὸν Πάπα στὰ Ἱεροσόφια καὶ δύο χρόνια μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ ἀναθέματος, μετὰ τὴν ἐπίσημον δηλαδὴ διαφωνίαν τοῦ μετὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῶν Πατέρων μας.

Σὲ κάθε λειτουργία σας δηλώνετε ταυτότητα πίστεως μὲ ποιόν; Μὲ τὸν ἀρχηγὸ τῶν «Ὀρθόδοξων» ἀπαδῶν τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ποὺ σεῖς ὁ ἴδιος ὀνομά-

σατε κάποτε, πολὺ σωστά, ν. ε. α. ν. αἱρεσίον (Χριστιανικὴ Σπίθα, Ἰανουάριος 1964).

Εἰς τί συνίσταται ἡ αἵρεσις αὐτή, τὴν ὁποίαν ἐπισήμως διὰ τοῦ μνημοσύνου ἀκολουθεῖτε; Συνίσταται οὔτε λίγο, οὔτε πολὺ εἰς τὴν ἄρσιν τῆς Ἐκκλησίας. Σεῖς ὁ ἴδιος τὸ εἶχατε τότε διαγνώσει. «Οἱ ἀπαδοὶ τῆς οἰκουμενικότητος, γράφατε, λέγουν ὅτι εἶναι αὐταρέσκεια καὶ βλασφημία νὰ νομίζωμεν ὅτι αὐτὴ (ἡ Ὀρθοδοξία) καὶ μόνη εἶναι ἡ ἀληθινὴ Ἐκκλησία, ἡ κατέχουσα ἀκίβδηλον τὴν ἀλήθειαν τῆς θείας ἀποκαλύψεως». Τί σημαίνει αὐτό; Ἐάν δὲν ὑφίσταται στὸν ψεῶς. Τί σημαίνει αὐτό; Ἐάν δὲν ὑφίσταται στὸν κόσμον καμμία. Ἐκκλησία ἡ ὁποία νὰ κατέχῃ ἀκίβδηλον αὐτὴ ἔχει χάσῃ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ μαζὶ μὲ αὐτὴν χάθηκε κάθε ἐλπίς σωτηρίας γιὰ τὸν ἄνθρωπον. Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ θὰ χάσουμε τὴν πίστιν εἰς τὴν ὑπαρξὶ τῆς Μιᾶς Ἀγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία μόνη εἶναι δυνατὸν νὰ κατέχῃ ἀκίβδηλον τὴν ἀλήθειαν τῆς θείας ἀποκαλύψεως, τὴν ἐνέργειαν τὴν πηγάζουσαν ἀπὸ τὸ γεγονός τῆς Σαρκώσεως τοῦ Λόγου καὶ τὴν παρουσίαν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἀπὸ τὴν στιγμήν αὐτὴ χάνουμε τὰ πάντα. Διότι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ, τὸ Σῶμα τοῦ σαρκωθέντος Λόγου. Ἐάν χάσουμε τὴν Ἐκκλησίαν, χάνουμε τὸν ἴδιο τὸν Θεό. Καὶ ἂν χάσουμε τὸν Θεὸ τί μᾶς μένει;

Ὁ Πατριάρχης τὸν ὁποῖον μνημονεύετε δὲν πιστεῖει εἰς τὴν Μίαν Ἀγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Αὐτὸς ἀρνεῖται ὁλόκληρον τὸ 9ο ἄρθρον τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως. Ἡ Ἐκκλησία γι' αὐτὸν δὲν εἶναι Μία ἀλλὰ πολλές. Δὲν εἶναι Ἀγία ἐφ' ὅσον εἶναι λανθασμένη καὶ ἐφ' ὅσον ἤρθε ὁ ἴδιος νὰ τὴν διορθώσῃ μὲ τὴν ἄρσιν τοῦ ἀναθέματος. Δὲν εἶναι Καθολικὴ διότι αὐτὰ ποὺ εἶναι καλὰ γιὰ τοὺς ἀνατολικούς δὲν τὰ θεωρεῖ καλὰ καὶ γὰ τοὺς δυτικούς. Δὲν εἶναι Ἀποστολικὴ ἐφ' ὅσον ἐπὶ ἑννέα ὁλόκληρους αἰῶνες εὗρίσκετο στὴν πλάνην, στὸ σκότος, ὅπως λέει ἄλλοιως, καὶ ἄρα εἶχε χάσει τὴν ἐκ τῶν Ἀποστόλων συνέχεια τῆς παραδόσεως καὶ πρέπει τώρα νὰ ψάξῃ νὰ τὴν βρῇ στὰ βιβλία τοῦ παρελθόντος. ἂν βρισκεται βεβαίως ἡ Παράδοσις στὰ βιβλία.

Θὰ πῆτε ἀσφαλῶς ὅτι ὁ Ἀθηναγόρας μπορεῖ νὰ κηρύσσῃ ὅτι θέλει ἀλλὰ ὅμως ἐσεῖς κρατᾶτε καὶ κηρύσσετε τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ γι' αὐτὸ δὲν μποροῦμε νὰ σᾶς θεωρήσουμε προδότες τῆς Ὀρθοδοξίας ὅπως ἐκεῖνον. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ὅμως ξεγελοῦσαν τὸν ἐαυτόν καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πρῶτους Χριστιανούς ὁ-

ταν ἐσύργοτο ἀπὸ τοὺς διώκτας τοῦ Χριστιανισμοῦ γιὰ νὰ θυσιάσουν στὰ εἰδώλα. «Ἐγώ, σκεπτόντουσαν, δὲν προδίδω τὴν πίστι μου, μέσα μου μένω γνήσιος Χριστιανὸς καὶ κηρύσσω, ὅπου βοῶ ἐλπίδα, τὸν Χριστό. Ἦ πειράζει ἂν τώρα ρίξω λίγο θυμίαμα στὸν βοῦμὸ τῶν εἰδώλων;». Ξεγελασμένοι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἔσχιζαν τὸ θυμίαμα στὰ εἰδώλα ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων καὶ ἀρῆνονταν ἐλεύθεροι. Μποροῦσαν τώρα ἀνενόητοι νὰ πᾶνε στὶς κατακόμβες καὶ νὰ κηρύξουν τὸν Χριστό. Ὅμως ἡ Ἐκκλησία τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς τοὺς θεώρησε ἀρνητὰς τοῦ Χριστοῦ καὶ συζητοῦσε ἐπὶ πολὺ χρονικὸ διάστημα ἂν μπορῇ νὰ τοὺς δεχθῇ ἐκ νέου μέσα στοὺς κόλπους τῆς μετανοοῦντας.

Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς πῶ μὲ πολλή θλίψη, ὅτι εἶσате κι' ἐσεῖς σὰν τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς. Ἰσως νὰ νομίζετε ὅτι σᾶς τὸ λέγω αὐτὸ καινούμενος ἀπὸ κάποιου φανατισμοῦ. Ἀναγκρύνοντας ὅμως τὴν συνειδήσά μου νομίζω ὅτι τὸ μόνο μου κίνητρο εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Ἐκκλησία καὶ πρὸς ἐσᾶς προσωπικῶς. Ἡ γνήσια ἀγάπη, αὐτὴ ποὺ δὲν φροντίζει νὰ ξεγελάσῃ ἀλλὰ νὰ θεραπεύσῃ. Μπορεῖ μέσα σας νὰ πιστεῦτε γνήσια καὶ ὁρθόδοξα. Μπορεῖ ἀκόμη καὶ νὰ κηρύσσετε γνήσια καὶ ὁρθόδοξα καὶ νὰ κάνετε ἀκόμη πολεμικὴ κατὰ τοῦ Ἀθηναγόρα. Ὅταν ὅμως ἔρθῃ ἡ στιγμή ἢ ἐπίσημος, ἢ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν στέκεσθε γινητῇ τῇ κεφαλῇ στὸ μέσον τῆς Ἐκκλησίας, τότε ρίχνετε τὸ θυμίαμα στὰ εἰδώλα προσφέροντας ἐκεῖνο τὸ «Ἀθηναγόρου...».

Τὸ πόσο μεγάλη σημασία ἔχει τὸ μνημόσυνο αὐτὸ σᾶς τὸ ἐξηγήσα ἤδη. Ἄν θέλετε ὅμως νὰ δοκιμάσετε καὶ πρακτικῶς τὴν σημασία του ἐπιχειρήσατε νὰ τὸ διακόψετε καὶ παρακολουθεῖστε νὰ διῆτε τί θὰ συμβῇ. Μπορεῖτε νὰ κάνετε αὐστηρότατα κηρύγματα κατὰ τοῦ Ἀθηναγόρα, μπορεῖ νὰ γράφετε «Σπίδες» καὶ «Ἐκκλησιαστικὸς Ἀγώνες» ἐναντίον του. Δὲν θὰ ἔχουν αὐτὰ καμμία συνέπεια εἰς βάρος σας. Εἶναι μόνον λόγια καὶ τὰ λόγια δὲν πολυφοβίζονται. Ἡ διακοπὴ ὅμως τοῦ μνημοσύνου εἶναι ἔργον καὶ τὰ ἔργα λαμβάνονται σοβαρῶς ἐπ' ὅλην.

Θὰ μπορούσατε νὰ ἐπεκταθοῦμε καὶ στὸ ζήτημα τῆς κανονικότητός σας. Κι' ἐκεῖ θὰ εἶχαμε πολλὰ νὰ ποῦμε. Ὅμως τὸ ζήτημα τῆς κανονικότητος ὡχρῶς μπροστὰ στὸ ζήτημα τῆς ἐπισήμου καὶ ἐπ' Ἐκκλησίας συμφωνίας σας μὲ τοὺς πῶ ὑποκλινόμενους αἰρετικούς ποὺ γνώρισε ποτὲ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Θλίψις μᾶς κατέχει πρὸ παντὸς ὅταν ἀναλογιζόμαστε τί περμένγαμε ἀπὸ σᾶς. Στὴν «Σπίθα» Μαΐου—Ἰουνίου 1962, πρὶν ἀπὸ τοὺς ἐναγκαλισμοὺς τοῦ Ἀθηναγόρα μὲ τὸν Πάπα στὰ Ἱεροσόλυμα, πολὺ πρὶν ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ἀναθέματος, γράφατε πρὸς τὸν Ἀθηναγόρα: «Ὁχι. Δὲν εἶναι πλέον ἀνεκτὰ τὰ ὅσα ἐπιπολαιῶς ἀκούονται ἐκαστοτε ἐκ τῶν πατριαρχικῶν χειλέων. Ἡ περαιτέρω ἀνοχὴ εἶναι πλέον ἐνοχὴ. Καὶ ἡ σιωπὴ εἶναι ἔγκλημα». Σᾶς εἶχαμε πιστέψῃ τότε. «Νά, εἶπαμε, ἕνας ἱερεὺς ποὺ δὲν θὰ ἀκολουθήσῃ ποτὲ τοὺς προδότας τῆς πίστεως». Ἐκτοτε ὅμως πόσα και-

νούργια καὶ προκάκουστα δὲν εἶδαμε νὰ γίνονται καὶ νὰ λέγονται. Καὶ μὰ μέρῃ ἀκούσαμε τὴν ἀπίστευτο εἰδησι: ὁ π. Αὐγουστίνος Καντιώτης ἔγινε ἐπίσκοπος Φλωρίνης καὶ μνημονεύει σὲ κάθε λειτουργίᾳ τὸν Ἀθηναγόρα!

Σεβασμιώτατε. Ἰσως περικυκλωμένος ἀπὸ κόλακες, ὅπως ὅλο οἱ ἱσχυροί, δὲν ἔχετε καταλάβῃ ποὺ φθιάσατε. Μὲ θλίψη μὲν σᾶς λέγω ὅτι γίνετε προδότης ὅχι μόνον τῆς Πίστεως ἀλλὰ καὶ τοῦ ἰδίου τοῦ εἰαιτοῦ σας. Ξαναδιαβάστε γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ἐκείνη τὴν «Σπίθα» τοῦ Ἰανουαρίου 1964 ποὺ τὰ ἴδια σας χέσια ἔγραψαν: «Δουλεῖτε, γράφετε, εἰς τὴν ἀνθρωπαρέσκειαν ἀπαρέσκει (ὁ Ἀθηναγόρας) εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν. Νέος Βέγκος ἐκκολάπτεται. Ἀλλὰ δὲ τὸτο παύουν καὶ οἱ ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ Ἱεράρχαι. Διότι κατήχησαν δουλόφρονες οἱ πλείστοι. Καί... ἀκούονται νὰ λέγουν: «Ἐμένα τί μὲ νοιάζει; Ἀς κάμνῃ ὅ,τι θέλει αὐτός... Ἀλλ' εὐθύνῃ, συνεχίζετε, ἔχουν καὶ οἱ ἐν Ἐλλάδι ἐπίσκοποι, καὶ μάλιστα οἱ τῆς Βορείου Ἐλλάδος, (ἡ ὑπογράμμισις ἰδική σας), οἱ ὁποῖοι μνημονεύουν τοῦ ὀνόματος που εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς. Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέψουν εἰς ἕνα θεολογικῶς ἀκατάρτιστον Πατριάρχην, μὲ τὴν ἐπιπολαιότητά του νὰ ὀδηγῇ κατὰ κλημῶν τὴν Ἐκκλησίαν. Ἔως πότε, ὦ ποιμένες, θὰ ἀδιαφορεῖτε; Ἔως πότε θὰ κοιμᾶσθε; Ἔως πότε θὰ βλέπετε ἀπαθῶς τὸ σκᾶφος τῆς Ἐκκλησίας νὰ ὀδηγῇται ἐπὶ ἀδεξίου ἀνδρὸς πρὸς ὑφάλους καὶ σκοπέλους; ...Ἀρχετὰ διήρκεσεν ἡ ἀνοχὴ, ἤτις διὰ τοιαύτης φροσῶς ζητήματα μεταβάλλεται εἰς ἐνοχὴν καὶ ἔγκλημα. σεως ζητήματα μεταβάλλεται εἰς ἐνοχὴν καὶ ἔγκλημα».

Αὐτὰ, Σεβασμιώτατε, τὰ γράφατε τὸ 1964. Ἐκτοτε μεσολάβησαν πολλὰ καὶ μάλιστα ἡ ἐπίσημος ἄρσις τοῦ ἀναθέματος ποὺ εἶναι στὴν πραγματικότητά ἐπίσημος ἄρσις τῆς Ὁρθοδοξίας. Καὶ σήμερον εἰσαστε κι' ἐσεῖς ἕνας ἀπὸ ἐκείνους πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνετε τὰ λόγια αὐτά, Ἐπίσκοπος Βασιλειανῆς Ἐπισκοπῆς. Εὐχαίμαι νὰ σᾶς διδάξουν τὰ ἴδια σας τὰ λόγια. Πρὸς τὸ παρὸν ὅμως αὐτὰ σᾶς κρίνουν.

Μὲ βαθύτατο σεβασμῶ

ΛΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Εὐχαρίστως πληροφοροῦμεν τοὺς ἀπανταχοῦ Ὁρθοδόξους Χριστιανούς, ὅτι «ἡ Φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας» λίαν συντόμως θὰ ἀνοίξῃ βιβλιοπωλεῖον εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς.

Εἶναι δὲ ἐννόητον ὅτι οἱ ἀγοράζοντες ἐξ αὐτοῦ τὰ βιβλία των, καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας ἱερὸν ἥμῶν ἀγῶνα θὰ ἐνισχύσουν οἰκονομικῶς, καὶ βιβλία ἡγγυημένου Ὁρθοδόξου περιεχομένου θὰ προμηθεύονται.

Τὸ ἔργον τῶν ἀληθινῶν Ποιμένων τῆς Ἑκκλησίας

Κατὰ τὸ ἔτος 1701 ὁ τότε Μητροπολίτης Λαρίσης Παρθένιος ἀπηρέθηεν πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον γράμμα ζητῶν ἀπάντησιν ἐπὶ ὀρισμένων ζητημάτων ἐκκλησιαστικῆς φύσεως· ὁ δὲ τότε Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Καλλίνικος ὁ Ἀκαρναν ἀπάντησεν αὐτῷ διὰ τῆς κατοπέρω ἐπιστολῆς Του, ὡς ἑξῆς:

Καλλίνικος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Τὸ γράμμα τῆς ἀρχιερωσύνης σου ἐλάβομεν, διὰ τοῦ ὁποίου ἐρωτᾷς περὶ τινων ἐνδεχομένων συμβῆναι· ἀνίσως καὶ ζητηθῇ ἀπὸ τοὺς εἰς τὰ αὐτόθι διατρίβοντας Λατίνους, τόσον Παπιστὰς ὡσάν καὶ Λαυτεροκαλβίνους, κανένα Ἐκκλησιαστικὸν μυστήριον, εἶναι δυνατόν νὰ τοὺς δοθῇ, ἢ ὄχι; καὶ πρῶτον· ἀνίσως τινὰς τῶν Παπιστῶν εὐδοκῶμενος εἰς ἐπακίνδυνον καὶ πνέων τὰ λείψια, ἤθελε ζητήσῃ νὰ μεταλάβῃ τῶν ἀχράντων Μυστηρίων, δυνατόν ἔστι μεταδοῦναι αὐτῷ, εἰς τὸ ὁποῖον θέλετε ἔχει ἀπόκρισιν ἐκείνη, ὅπου εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσι καὶ δυνατόν, ἢ γοῦν, εἰάν θελήσῃ νὰ καταργήσῃ τὴν Λατινικὴν δόξαν, ἢτοι τὸ Λατινικὸν φρόνημα, καὶ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν Πίστιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἀνεμπόδιστως μεταλαμβάνει τῶν ἀχράντων Μυστηρίων· εἰ δὲ μένων εἰς τὴν θρησκείαν τοῦ, ζητήσῃ νὰ μεταλάβῃ, ἀδύνατον ἐστίν· ὅτι τὸ αὐτὸ ποτήριον τοὺς κοινωνοῦντας ὁμοφρονοῦντας εἶναι βούλεται, αὐτὸ ἁλλοτριῶν· τὰ ἄλλοτρια γὰρ ἀκονίζοντα εἰσὶ. Δεύτερον· ἐρωτᾷ, εἰάν ἤθελεν ἀποθάνει τις ἐξ αὐτῶν, καὶ ἤθελον ζητήσῃ Ἱερεῖς πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι ἐκεῖνον, τί ποιησόν; εἰς τὸ ὁποῖον θέλει ἔχει τὴν ἀπόκρισιν, ὅτι: μὴ δόλωσ· νὰ δοθῶν Ἱερεῖς πρὸς ἐνταφιασμόν τοῦ αἰρετικοῦ· διατὶ ἐκεῖνον ὅπου εἶναι ὑπὸ ἀνάθεμα πῶς θέλουν νὰ παρακαλοῦν ὑπὲρ αὐτοῦ οἱ Ἱερεῖς νὰ τὸν τάξῃ ὁ Θεὸς μετὰ δικαίων πνευμάτων; τὸ δὲ εἶναι αὐτοὺς αἰρετικούς· ἀναμφίβολον ἐστὶ. Καὶ αὐ-

τοὶ μὲν (οἱ Λατῖνοι) ἔχουν σύνοδον, ὅπου μᾶς ἀναθεματίζουν διὰ αἰρετικούς· καὶ ἔτι τὸ λέγουσιν καὶ ἔτι τὸ κηρύττουν. Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἤττον, ἀλλὰ καὶ πολλῶν μᾶλλον τοὺς ἔχομεν διὰ αἰρετικούς καὶ ὑπὸ ἀνάθεμα τελοῦντας πολλῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ὅπου ἀναθεματίζονται τοὺς ἀθετοῦντας τὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ (οἱ Λατῖνοι) οὐδὲ διὰ Ἐκκλησίαν δὲν τὴν λογίζονται· καὶ ἂν οἱ πολιτικοὶ τῶν Χριστιανῶν νόμοι ἀποφασίσουν ὅτι ὅποιος εἰς ἓνα μόνον δόγμα ἀθετήσῃ αἰρετικὸς ἐστίν, ἀμὴ πῶς νὰ μὴν εἶναι. αὐτοὶ (οἱ Λατῖνοι) αἰρετικοί, ὅπου μὴδὲ κανένα δὲν ἀφῆκαν ἀμετάσβεστον; Ἄρα ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστὶ· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκοοπίζει. Καὶ ἐπειδὴ ἐξεχώρισαν ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἔκαμαν ἄλλην ἰδικήν τους τερατώδη, ὀνομαίαν καὶ παντάπασι ξεχωρισμένην ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ἀναντίρροπον ἐστίν, ὅτι αἰρετικοὶ εἶναι καὶ ἀναπολόγητοι, καὶ κάμμιον συγκοινωνίαν μετ' ἐμᾶς δὲν ἔχουσιν· ὅτι τὰ ἡνωμένα, δὲν εἶναι διηρημένα· ἀναπολόγητοι, καὶ κάμμιον συγκοινωνίαν μετ' ἐμᾶς λογοῦσιν ὅσα θέλουσιν. Ὡστε Ἱερεῖς ὀρθόδοξοι νεκροὺς αἰρετικούς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐνταφιάζουν.

Τρίτον· ἐρωτᾷ, ὡς ἔτυχεν νὰ γεννήσῃ ἡ γυνὴ τοῦ κόνσολου τῶν Ἑγκλέζων, ἥτις ὑπάσχει χριστιανὴ ὀρθόδοξος, καὶ ζητεῖ νὰ βαπτίσῃ τὸ νήπιον, ποιεῖ δὲ ἀνάδοχον τὸν κόνσολον τοῦ Φοράντζα, εἰ δυνατόν τοῦτο γενέσθαι; διὰ τὸ ὁποῖον ἂς ἔχη ἀπόκρισιν ὅτι νὰ μὴ γένη. ἀλλὰ εἰάν ἔχη ἀνάδοχον ὀρθόδοξον, ἂς γένη τὸ βάπτισμα· εἰ δὲ μὲ ἀνάδοχον ἑτερόδοξον, ἢ Παπιστὴν, ἢ Λαῦτερον, πρὸς ἐχὲ νὰ μὴν τὸ στέφῃς νὰ γίνῃ. Καὶ διὰ νὰ μὴν ἔχῃς ἀπὸ τοὺς τοιοῦτους τίποτε εἰς τὰ πολιτικὰ ἐνόχλησιν, μὲ εἰρηνικὸν τρόπον ἀποδιάβασέ τους, χωρὶς φιλονεικίας, λέγωντας, πῶς δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν ἐκεῖνα ὅπου ἐμποδίζει ἡ Ἐκκλησία μας, καὶ ὄχι ἄλλο. Ταῦτα μὲν περὶ τούτων· ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Οἱ ἡμεροδεῖκται τοίχου καὶ τσέπης τοῦ ἔτους 1970 ἐξετυπώθησαν ἐφέτος με πλουσίαν καὶ ἐκλεκτὴν ὕλην.

Παρακαλοῦνται, ὅθεν, οἱ ἐφημέριοι καὶ οἱ πρόεδροι τῶν Ἑνοριῶν, Κοινοτήτων καὶ Παραρτημάτων Ἑλλάδος καὶ Ἐξωτερικοῦ, ὅπως διαβιβάσωσιν ἀμέσως τὰς παραγγελίας των.

Τιμαὶ ἡμεροδεικτῶν τοίχου δρ. 10 Τσέπης δρ. 3 καὶ καρτελῶν ἡμερολογίου δρ. 1.

Τὸ προϊόν τούτων θὰ διατεθῇ διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ Οἰκοτροφείου Τσακού.

«Η ΦΩΝΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ»

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ Γ.Ο.Χ. ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ:

ΓΕΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΩΝ Γ.Ο.Χ.
ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΝΙΓΓΟΣ 32-ΑΘΗΝΑΙ-ΤΗΛ. 638.280

Διευθύνεται ὑπὸ Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς
Υπεύθυνος συντάξεως Ἀρχιμ. Θεόφιλος Τσίρμπας
Κάνιγγος 32—Ἀθήναι 147

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ἑσωτερικοῦ:	Ἑξάμηνος δραχμὰς	15.—
»	Ἑτησία	» 30.—
Ἐξωτερικοῦ	Ἑξάμηνος δολλάρια	2
»	Ἑτησία	» 4

Τιμὴ Φύλλου δρχ. 1

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ και **ΚΡΙΣΕΙΣ**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Καθιστώμεν γνωστόν εἰς πάντας τοὺς Χριστιανοὺς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος, ὅτι οἱ Ἱερεῖς

- 1) Γεώργιος Κοκκάλας,
- 2) Εὐστάθιος Ἐλευθερίου
- 3) Παναγιώτης Χίου, καὶ
- 4) Ἱερομ. Ἱεροθέος τοῦ Π. Διονυσίου Καλαργύρου

δὲν ἀνέκουν εἰς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν καὶ δέον ὅπως μὴ γίνονται δεκτοὶ παρ' οὐδενὸς διὰ πᾶσαν ἱεροπραξίαν.

(Ἐκ τῶν Γραφείων τῆς Ἱ. Συνόδου)

μετὰ τῆς Ἀρχιερωσύνης σου.

ἁ ψ ἁ Νοεμβρίου κ ε ' 2.

Ἀντιγραφή ἐκ τῶν «Κανονικῶν Διατάξεων τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Μ. Ι. Γεδεών. Τόμ. Α' σελ. 80—82».

Οὕτως ἐσκέπτοντο καὶ οὕτως ἐνήργουν οἱ μακάριοι ἐκεῖνοι Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἀγρυπνοῦντες ὑπὲρ τῶν ἐμπιστευθέντων αὐτοῖς λογικῶν προβάτων. Ὅποια ὁμως διαφορά μεταξὺ ἐκείνων καὶ τῶν σημερινῶν Ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχουσιν ἀσφαλῶς ἐφαρμογὴν τὰ ὑπὸ τοῦ Ὁσίου Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου λεχθέντα: «Εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται βλέπω τοὺς πόνοὺς, ὁράω τοὺς κινδύνους, θεασάσθω τοὺς θανάτους, συνοράτω τὰς ἐπιβουλὰς καὶ μὴ πρὸς τὴν ἀνεσιν βλέπω, ἴστω (ἅς γνωρίζῃ), ὅτι χειροτονεῖται ὡς νομίμως ἀλλήλων, οὐχ ὡς ἀκινδύνως τραυήσων. Ὅμως... Τὸ πάλα ὑπὲρ τῶν προβάτων ἐπέδνησκον οἱ Ποιμένες νῦν δέ, αὐτοὶ μᾶλλον ἀναροῦσι τὰ πρόβατα, οὐ τὰ σώματα σφάττοντες — ἦττον γὰρ ἂν ἦν τὸ κακόν — ἁ λ ἁ τ ἁ ς ψ υ χ ἁ ς σ κ α ν δ α λ ἁ ζ ο ν τ ε ς... τὸ πόλα οἱ φιλάρετοι πρὸς τὴν Ἱερωσύνην προήγαντο νῦν δέ, οἱ φιλόργουοι τότε, οἱ τὸ πρᾶγμα φεύγοντες διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀρχῆς νῦν δέ, οἱ τοῦτο ἐπιτρέχοντες μετ' ἥδονῃς... καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; μεταπεσπωμέναι λοιπὸν τὸ ἀξίωμα ἔδοξεν ἀπὸ Ἱερωσύνης εἰς τυραννίδα... Ἱερωσύνης γὰρ ἀξίωμα τοῖς ἀναξίως τῆς τιμῆς ζῆν προαιρουμένοις, προσθήρη — κολάσεως γίνεται... εἰ οὖν ἐκεῖνα (τὰ προσόντα) ἐν ἑαυτῷ θεωρεῖς, ἴθι (ἔλα, ἔμπρός, ἀνάλαβε) ἀσμένως πρὸς τὴν τοσοῦτον ἥφους ἀνάβαιν' εἰ δ' οὐ πρόσσετί σοι αὕτη μ ἡ ψ α ὕ σ η ς τ ὶ ω ν ἁ ψ α ὕ σ τ α ὦ ν π ρ ὀ ὀ σ ε χ ε π α ρ ὀ προσεγγίζεις τὴν ἰλὴν δαπανῶντι» (Ἐρμην. Ἐπιστολ. Παύλου Τόμ. IV σελ. 112—113).

Εἰσφοραὶ ὑπὲρ

τοῦ Οἰοτροφείου

Μέσω Ἀρχιεπ. Αὐξέντιου

Ἀρχιεπίσκοπος Αὐξέντιος	1.000
Ἀρχιμ. Σάββας Σταυροβουνιώτης (Πάρος)	4.000
Χριστοδουλόπουλος Κ. Κυδωνιεύς	» 100
Νικόλαος Δ. Ροῦσσος	» 500
Στέφανος Μ. Ραγκούσης	» 100
Ἰωάννης Α. Παντελέος	» 100
Ἰωάννης Γ. Παντελέος	» 100
Κωνσταντῖνος Ι. Λουκῆς	» 50
Ἰωάννης Α. Λουκῆς	» 50
Νικόλαος Θ. Παντελέος	» 50
Ματθαῖος Δ. Σκανδάλης	» 1.000
Ἀντώνιος Δ. Ροῦσσος	» 100
Ἀντώνιος Ι. Λουκῆς	» 50
Κωνσταντῖνος Κ. Κονταράτος	» 50
Νικόλαος Ζ. Ροῦσσος	» 100
Ἀνδρέας Ι. Ραγκούσης	» 50
Δημήτριος Α. Ροῦσσος	» 200
Ἐρμιανούηλ Π. Χανιώτης	» 100
Ἀντώνιος Γ. Χανιώτης	» 50
Μαρίνα Ι. Κονταράτος	» 150
Ἄννα Ι. Μελανίτου	» 500
Ἱερὸς Ναὸς Ἀγ. Εὐδимиίου	» 500
Ἀνώνυμοι	» 350
Νικόλαος Μαρκέτης	» 1.000
Στυλιανὴ Βασιλείου	» 100
Ἀγγελικὴ Φουτεῖ (Ἀθῆναι)	600
Ἀνώνυμος (Ἀθῆναι)	500
Κωνίνα Καταπόδη (Πετρούπολις)	300
Ι. Ν. Ἀγίων Ἀναργύρων (Αἰγίνης)	360
Καλλιόπη Μακρίδη (Καλιφόρνια)	2.400
Προθυμερὸς Μ. Σαβδόπουλος (Δράμα)	120
Ι. Ν. Ἀγίων Ἀναργύρων (Ποταμιά Θάσου)	250
Ἀνώνυμοι (Ποταμιά Θάσου)	204
Μαρία Μαδιά (Χίος)	100
Ι. Ν. Ἀγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν (Θεσ)νίκη)	3.270
Εὐστρατία Συνάφη (Ποταμιά Θάσου)	100
Ι. Ν. Ἀγ. Ταξιαρχῶν (Νέου Ἡρακλείου)	300
Ἀνώνυμος (Πετρούπολις)	1.000
Ι. Ν. Ἀγίων Ἀναργύρων (Αἰγίνα)	550
Ἀνώνυμος (Πετρούπολις)	30
Ι. Ν. Ἀγ. Παρασκευῆς (Ἀθῆναι)	2.682
Ἀνώνυμος (Ν. Ἡρακλείου)	150

Σύνολον

22.866